

LAUREA
AMMATTIKORKEAKOULU

Uuden edellä

PIM-hanketta käsittelevän julkaisun toimittaminen ja julkaisuprosessin kuvaaminen

Kähäri, Jaakko

2011 Leppävaara

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

PIM-hanketta käsittelevän julkaisun toimittaminen ja julkaisuprosessin kuvaaminen

Kähäri, Jaakko
Palvelujen tuottamisen ja
johtamisen koulutusohjelma
Opinnäytetyö
Maaliskuu, 2011

Kähäri, Jaakko

PIM-hanketta käsittelevän julkaisun toimittaminen ja julkaisuprosessin kuvaaminen

Vuosi 2011

Sivumäärä 45

Promoting Intercultural Management for Working Life in the Baltic Sea Region (PIM) on Laurea-ammattikorkeakoulun koordinoima, Euroopan komission rahoittama tutkimus- ja kehittämishanke. Hanke on toteutettu vuosittain järjestettävänä intensiiviopintojaksona aikavälillä 2006 - 2010. Opintojaksolle osallistuvat opettajat ja opiskelijat edustavat hankkeen partnerikonsortiota, johon kuuluu yksitoista korkeakoulua seitsemästä eri Itämeren alueen maasta. Opetussisältö on suunniteltu siten, että opintojaksolle osallistuvat opiskelijat saavuttavat sekä teoreettisen että käytännön perusosaamisen kulttuurienvälisessä johtamisessa. Osallistujapalautteen ja rahoittajan arviointien perusteella hankkeen aihe on merkittävä ja toteutus on ollut onnistunut.

Tämä opinnäytetyö toteutettiin PIM-hanketta koordinoivan lehtori Kristina Henrikssonin toimeksiannosta. Työn tavoitteena oli toimittaa hankkeen historiaa ja merkitystä sekä kulttuurienvälistä johtamista käsittelevä englanninkielinen julkaisu, jonka julkaisijaksi tavoiteltiin Laurea-ammattikorkeakoulua. Julkaisun tarkoituksena oli toimeksiannossa määritelty hankkeen tulosten levittäminen ja tunnettavuuden lisääminen. Julkaisun kohderyhmä muodostuu korkeakouluopiskelijoista ja -opettajista sekä muista kansainväliseen korkeakoulutusyhteistyöhön liittyvistä tahoista.

Työ on tyypiltään toiminnallinen, sillä siinä toteutettu julkaisu on opinnäytetyöraportista selkeästi erillinen lopputuote eli produkti. Opinnäytetyöraportissa kuvataan produktin toteuttaminen julkaisuprosessin näkökulmasta. Produktin toteutuksessa tehdyt ratkaisut ja käytetyt menetelmät perustuvat työn teoreettiseen viitekehykseen, joka keskittyy ammattikorkeakouluhankkeiden julkaisutoimintaan sekä julkaisuprosessin vastuisiin ja vaiheisiin. Viitekehyksen aineisto kerättiin tekemällä kirjallisuuskatsaus sekä konsultaationa asiantuntijaa haastattelemalla.

Produktin julkaisutyypiksi valikoitui toimitettu kirja, jonka 110-sivuinen sisältö koostettiin PIM-hankkeeseen liittyvien henkilöiden kirjoittamista artikkeleista sekä PIM-aiheisesta kuvagalleriasta. Toimitustyössä ja sisällön toteutuksessa tehdyt ratkaisut perustettiin työn teoreettiseen viitekehykseen ja tehtiin toimeksiantajan hyväksynnästä produktin korkean laadun varmistamiseksi. Lisäksi artikkelien kirjoittajilta ja toimeksiantajalta kerätystä palautteesta käy ilmi tyytyväisyys kirjoittajan toimitustyöhön ja produktin laatuun. Produkti julkaistaan Laurea-ammattikorkeakoulun B-julkaisusarjassa keväällä 2011. Julkaisijana Laurea-ammattikorkeakoululla on kattavat resurssit produktin painamiseen ja levittämiseen, mikä lisää kohderyhmien tavoittamisen mahdollisuuksia.

Asiasanat julkaisutoiminta, julkaisuprosessi, tutkimus- ja kehittämistoiminta

Kähäri, Jaakko

Editing a Publication on the PIM Project and Describing the Publishing Process

Year 2011

Pages 45

Promoting Intercultural Management for Working Life in the Baltic Sea Region (PIM) is a research and development project that is funded by the European Commission and coordinated by Laurea University of Applied Sciences (Laurea UAS). The project has been implemented as an annual Intensive Program (IP) during 2006 - 2010. The teacher and student participants of the IP represent the PIM partner consortium that comprises eleven higher education institutions from seven countries in the Baltic Sea region. The teaching content of the IP is designed to provide the participating students with theoretical and practical fundamentals of intercultural management. According to feedback from participants and the funding provider, the subject of the project is relevant and the implementation of the IP has been successful.

This Bachelor's thesis was commissioned by the PIM coordinator Kristina Henriksson, a senior lecturer at Laurea UAS. The main objective of the commission was to edit an English publication on PIM and intercultural management as well as have the volume published by Laurea University of Applied Sciences. The purpose of the publication is to disseminate the results of PIM and increase its renown. The publication's target audience consists of teachers, students and other bodies related to international cooperation in higher education.

This thesis was carried out exploiting an action-based approach which manifests a two-part structure: the thesis report and the publication that is the product. Thus there are two separate entities. The thesis report describes the product's publishing process from idea to manuscript as well as the theoretical framework on which the product realization methods and solutions are based. The theoretical framework focuses on research and development publications in universities of applied sciences and the responsibilities and phases of the publishing process. The framework was compiled by conducting a literature review on its topics and interviewing an expert on editing publications.

The final product of this thesis is a 110-page edited collection whose content comprises a picture gallery and articles written by contributors closely related to PIM. The solutions made throughout the publishing process are based on the theoretical framework and critical discussions with the commissioner to ensure high product quality. Moreover, the feedback collected from the contributors and the commissioner indicates satisfaction with the editorial work and the quality of the product. The product was accepted in the type B publication series of Laurea UAS and will be published during spring 2011. As a publisher, Laurea UAS possesses vast resources for printing and disseminating the product which increases the possibilities to reach the product's target audience.

Keywords publishing, publishing process, research and development

Sisällys

1	Johdanto.....	6
1.1	Työn aihe ja tarkoitus.....	6
1.2	Työn tavoitteet.....	7
1.3	Työn tyyppi ja menetelmälliset ratkaisut.....	8
1.4	Raportin rakenne.....	9
2	PIM-hanke.....	10
2.1	PIM:n tausta ja tarkoitus.....	10
2.2	PIM:n historia.....	11
2.3	PIM:n tulosten levittäminen ja tunnettavuuden lisääminen.....	11
3	Julkaisutoiminta ja -prosessi.....	12
3.1	Julkaisun määritelmä.....	12
3.2	Hankkeiden julkaisutoiminta ammattikorkeakouluissa.....	13
3.3	Julkaisuprosessi.....	14
4	Työn produktin toteutus.....	15
4.1	Produktin julkaisuprosessin toimijat ja vastuut.....	16
4.1.1	Toimitus.....	16
4.1.2	Yhteistyötahot.....	17
4.2	Produktin julkaisuprosessin vaiheet.....	18
4.2.1	Suunnittelu ja ideointi.....	18
4.2.2	Aineiston hankinta.....	22
4.2.3	Sisällön ja ulkoasun toteuttaminen.....	26
4.2.4	Viimeistely ja tarkistus.....	30
4.2.5	Julkaisuesitys ja -päätös.....	32
5	Pohdinta.....	34
5.1	Produktin tavoitteiden saavuttaminen.....	34
5.2	Toteutuksen haasteet.....	35
5.3	Viitekehyksen ja tietoperustan luotettavuus ja soveltuvuus työhön.....	36
5.4	Tekijän ammatillinen kasvu.....	38
	Lähteet.....	40
	Kuvat ja kuviot.....	42
	Liite 1: Konsultaation haastatteluteemat.....	43
	Liite 2: Kirjoituskutsuviesti.....	44
	Liite 3: Toimeksiantajan palaute.....	45

1 Johdanto

Tässä johdantoluvussa tarjotaan lukijalle alustavat tiedot työn aiheesta ja sisällöstä. Luvussa esitellään aluksi työn aihe ja tarkoitus sekä työn tausta. Tämän jälkeen luvussa käsitellään työn konkreettisia tavoitteita ja esitetään työn tyyppi sekä toteutukseen valitut menetelmälliset ratkaisut. Luvun lopuksi kuvataan ja perustellaan raportin sisältö ja eteneminen.

1.1 Työn aihe ja tarkoitus

Tämän opinnäytetyön aihe on Laurea-ammattikorkeakoulun (jatkossa Laurea) koordinoiman, Euroopan komission rahoittaman Promoting Intercultural Management for Working Life in the Baltic Sea Region -nimisen tutkimus- ja kehittämishankkeen (jatkossa PIM) viisivuotista historiaa dokumentoivan julkaisun toimittaminen sekä julkaisuprosessin kuvaaminen. PIM on vuosittain järjestettävä intensiiviohjelmajakso, ja opinnäytetyö liittyy tekijän Laureassa lukuvuonna 2009 - 2010 suorittamaan työharjoitteluun, jonka toimenkuvana oli osallistua järjestyksessään viidenteen PIM-toteutukseen. Työ tehtiin PIM:n koordinaattorin, Laurean lehtori Kristina Henrikssonin toimeksiannosta. Toimeksiannon pääajatuksena oli yhdistetty työharjoittelu ja opinnäytetyö, sillä julkaisun toimittaminen edellytti tekijältään syvää PIM:n tuntemusta.

Työ sai alkunsa tarpeesta dokumentoida toistaiseksi tauolle jäävän PIM-hankkeen historiaa sekä levittää sen tuloksia ja tunnettavuutta. Ohjelmajakson viimeisimmän toteutusvuoden rahoituksen yksi edellytyksistä oli julkaista hankkeen tuloksia jossakin muodossa, minkä johdosta työn toimeksiantaja päätti toteuttaa sähköisen ja mahdollisesti myös painetun, PIM:n historiaa ja aihetta käsittelevän julkaisun. Rahoittajan suunnalta asetettujen odotusten lisäksi työn toimeksiantaja katsoi ohjelmajaksoa käsittelevän julkaisun sopivaksi tavaksi levittää ohjelmajakson tuloksia ja tunnettavuutta myös rahoittajan ulkopuolisten tahojen keskuudessa. Julkaisun tarkoitus on myös herättää kiinnostusta PIM:n aihetta eli kulttuurienvälistä johtamista kohtaan.

Julkaisun kohderyhmä koostuu sen lukijakunnasta. PIM-hankkeen rahoittajan edellyttämä julkaisutoiminta oli yksi lähtökohta julkaisun toteuttamiselle, mistä johtuen Euroopan komission kansainvälisten koulutusalan hankkeiden rahoituksesta vastaavat tahot muodostavat tärkeän kohderyhmän. Julkaisu on tarkoitettu myös kaikille korkeakoulutukseen liittyvästä kansainvälisestä yhteistyöstä ja liikkuvuudesta kiinnostuneille opettajille, oppilaille, hankesuunnittelijoille ja kansainvälisten asiain toimistoille.

1.2 Työn tavoitteet

Työn päätavoite oli toimittaa englanninkielinen julkaisu, joka käsittelee PIM-opintojaksoa sekä järjestäjien että opiskelijoiden näkökulmista. Julkaisussa käsitellään myös kulttuurienvälistä johtamista Itämeren alueella yleisemmällä, PIM:n ulkopuolelle ulottuvalla tasolla. Tällä pyritään rohkaisemaan muitakin alueen toimijoita toteuttamaan vastaavia hankkeita sekä antamaan kuva siitä, että julkaisun tekijät ja PIM:n järjestäjät välittävät aidosti aiheesta. Julkaisun sisällöksi tavoiteltiin monikansallisen kirjoittajajoukon tuottamaa artikkelikokoelmaa.

Julkaisu on osa suurempaa kokonaisuutta eli PIM-hanketta, jonka tavoitteet määrittävät myös julkaisun tavoitteita. PIM:n tavoitteet on määritelty tarkasti hakemuksessa, jonka pohjalta Euroopan komissio on myöntänyt rahoituksen hankkeelle. Näitä tavoitteita ovat muun muassa eurooppalaisen opiskelija- ja opettajavaihdon laadun parantaminen ja määrän lisääminen, eurooppalaisten korkeakoulujen välisen yhteistyön lisääminen, korkeakoulutuksen työelämälähtöisyyden painottaminen sekä innovatiivisten koulutusikäntöiden levittäminen korkeakoulujen tehostetun vuorovaikutuksen ja mediajulkisuuden kautta. (Henriksson 2009.) Julkaisemalla PIM:n tuloksia pyritään levittämään tietoa siitä, miten PIM on osaltaan edistänyt edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamista ja rohkaisemalla muitakin tekemään niin tulevaisuudessa.

Varsinaisen produktin eli julkaisun lisäksi työssä tuotettiin myös tämä opinnäytetyöraportti, jossa esitetään produktin julkaisuprosessi sekä siihen liittyvä teoreettinen viitekehys. Viitekehysten tarkoitus on perustella produktin toteuttaminen ja julkaisuprosessin eri vaiheissa tehdyt ratkaisut. Opinnäytetyöraportti toimii myös työn onnistumisen sekä tekijän ammatillisen osaamisen kehittymisen arvioinnin välineenä. Lisäksi kuvaamalla produktin julkaisuprosessi pyritään tuottamaan samankaltaisten julkaisujen ja opinnäytetöiden tekijöille tietoa toteutustavoista ja lähdekirjallisuudesta.

Opinnäytetyön tekijä on suuntautunut opinnoissaan palvelujen tuottamiseen ja johtamiseen. Tekijän henkilökohtaiseen ammattiosaamiseen liittyvät tavoitteet asetettiin sekä tekijän koulutusalaan että henkilökohtaisiin kiinnostuksen kohteisiin perustuen. Työn aihe liittyy kokonaisvaltaiseen projektinhallintaan sekä kansainväliseen ja ammattimaiseen viestintään, jotka ovat tärkeitä kompetensseja tekijän koulutusallalla. Lisäksi työn aihe tarjosi sopivan ympäristön viestinnällisen osaamisen ja erityisesti englannin kielen taidon kehittämiseen julkaisutyön myötä.

1.3 Työn tyyppi ja menetelmälliset ratkaisut

Tämä opinnäytetyö on tyypiltään toiminnallinen. Toiminnallisella opinnäytetyöllä tarkoitetaan opinnäytetyötä, jossa toteutetaan jokin konkreettinen lopputuote eli produkti, kuten kirja, esite, ohjeistus tai tapahtuma. Perusajatuksena on, että toiminnallisen opinnäytetyön tekijä pyrkii saamaan ja synnyttämään uusia ajatuksia, näkökulmia ja tietoa olemalla mukana käytännön toiminnassa. Toiminnallinen opinnäytetyö mielletään usein vaihtoehdoksi tutkimukselliselle opinnäytetyölle. (Vilka & Airaksinen, 2004.)

Useimmissa toiminnallisissa opinnäytetöissä produkti ja työn raportointi ovat kaksi selkeästi erillistä kokonaisuutta, joista jälkimmäinen kuvaa usein produktin toteuttamisprosessia. Oleellista on, että produktiosan toteutuksessa tehdyt ratkaisut ja käytetyt menetelmät on raportoinnissa perusteltu sekä esitetty tutkimusviestinnän keinoin. Teoreettinen tietoperusta ja lähdekriittisyys ovat läsnä myös toiminnallisissa opinnäytetöissä, vaikka ne eivät usein täysin noudatakaan tutkimuksellista toteutus- ja raportointikäytäntöä. Toiminnallisen opinnäytetyön raporttiosuus on usein sekarakenne, jossa yhdistellään muun muassa tutkimus- ja projektiraportoinnin perinteitä. Toiminnallisen opinnäytetyön voi toisin sanoen toteuttaa ja raportoida monella tavalla, ja lopulliset ratkaisut tullee aina tehdä työkohtaisesti työhön liittyvät erityispiirteet huomioiden. (Vilka & Airaksinen, 2004; Jääskeläinen 2004, 72.)

Myös tässä työssä produkti ja toteutuksen raportointi ovat kaksi erillistä kokonaisuutta. Työn produkti on 110-sivuinen, Promoting Intercultural Management for Working Life in the Baltic Sea Region - A Five-Year Intensive Program -niminen toimitettu kirja, jonka sisältö koostuu kymmenestä artikkelista. Tässä raportissa kuvataan produktin toimittamisen prosessi, perustellaan toimitustyössä tehtyjä valintoja aiheeseen liittyvään teoriatietoon perustuen ja arvioidaan työn onnistumista ja luotettavuutta. Työn produktia ei ole liitetty raporttiin, vaan se julkaistaan Laurean B-julkaisusarjassa keväällä 2011. Produktin sähköinen versio ilmestyy luettevaksi Laurean verkkosivuille osoitteeseen http://www.laurea.fi/fi/tutkimus_ ja_ kehitys/ julkaisut/ Tutkielmat_ raportit_ B_ sarja/ Sivut/ default.aspx

Työssä on tehty julkaisuja, ammattikorkeakouluhankkeiden julkaisu toimintaa ja julkaisuprosessia käsittelevä kirjallisuuskatsaus, joka muodostaa työn teoreettisen viitekehyksen. Hirsjärven, Remeksen ja Sajavaaran (1997, 109) mukaan kirjallisuuskatsauksella selvitetään, miten sen aiheita on aiemmin tutkittu ja käsitelty kirjallisuudessa. Heidän mukaansa kirjallisuuskatsaus lisää tekijänsä menetelmätietoutta ja tuo tutkimukseen asiasisältöä. Tässä työssä ei ole toteutettu tutkimusta, vaan kirjallisuuskatsauksella on pyritty tekemään perusselvitys työn aiheesta sekä keräämään tietoa työn toteutukseen liittyvien menetelmällisten ja sisällöllisten ratkaisujen tueksi.

Kirjallisuuskatsauksen lähteet koostuvat sekä sähköisistä että painetuista julkaisuista, jotka on julkaistu tunnettujen kustantajien julkaisusarjoissa ja ovat näin ollen tekijän arviointikyvyn mukaan luotettavia.

Kirjallisuuskatsauksen lisäksi työhön kerättiin tietoa konsultaationa haastattelemalla Helsingin yliopiston uskontotieteen laitoksen amanuenssia, FL Riku Hämäläistä, jolla on aiempaa kokemusta julkaisujen toimittamisesta. Vilkan ja Airaksisen (2003, 58) mukaan konsultaationa hankittua tietoa käytetään opinnäytetöissä muun lähdeaineiston tapaan päättelyn ja argumentoinnin tukena. Hämäläisen haastattelu toteutettiin teemahaastatteluna. Teemahaastattelussa aihepiirit ja teemat on suunniteltu etukäteen, mutta kysymyksillä ei välttämättä ole tarkkaa muotoa tai järjestystä. Teemahaastattelu valittiin konsultaation toteutusmuodoksi, sillä se mahdollisti joustavan vuorovaikutuksen haastateltavan ja haastattelijan välillä. (Hirsjärvi ym 1997, 192 - 195.) Teemahaastattelun runko on luettavissa liitteessä 1.

Toteutettu konsultaatio täyttää tiettyjä kvalitatiivisen tutkimuksen tunnusmerkkejä, kuten ihmisen ja laadullisen metodin eli teemahaastattelun suosimista aineiston hankinnassa (Hirsjärvi ym 1997, 155). Laadulliset tutkimusmenetelmät ja erityisesti teemahaastattelut ovat yleisimpiä toiminnallisissa opinnäytetöissä käytettäviä tiedon keruun ja aineiston hankinnan menetelmiä. Käyttötarkoituksista johtuen toiminnallisissa opinnäytetöissä kerättyä aineistoa ei välttämättä käsitellä yhtä järjestelmällisesti ja tarkasti kuin tutkimuksellisissa opinnäytetöissä - esimerkiksi haastattelujen puhtaaksi kirjoittaminen ja litterointi ei aina ole toiminnallisissa opinnäytetöissä edes tarpeen. Mikäli haastattelu litteroidaan, tulisi litteroinnissa keskittyä sisällön toteutuksen kannalta oleelliseen tietoon. (Vilka & Airaksinen 2003, 58 - 64.) Tässä työssä toteutettu teemahaastattelu nauhoitettiin, ja haastattelun sisältö kirjoitettiin puhtaaksi tekstimuotoon aineiston käsittelyn helpottamiseksi.

1.4 Raportin rakenne

Raportin rakenteessa on pyritty tiivyyteen ja loogiseen etenemiseen. Raportissa esitellään ensin työn lähtökohtana oleva PIM-hanke ja sen aiempi julkaisutoiminta. Tätä seuraava luku 3 käsittelee työn teoreettista viitekehystä. Luvun sisältö pohjautuu työssä tehtyyn kirjallisuuskatsaukseen, ja siinä tehdään selkoa julkaisuihin ja työn kannalta oleellisiin julkaisutyyppeihin, ammattikorkeakouluhankkeiden julkaisutoimintaan sekä julkaisuprosessin vastuisiin ja vaiheisiin.

Raportin pääpaino on luvussa 4, joka käsittelee produktin toteutusta luvussa 3 esitettyyn julkaisuprosessikuvaukseen perustuen. Julkaisuprosessin yksittäisiin vaiheisiin ja työssä tehtyihin ratkaisuihin liittyvä teoretieto on myös sisällytetty lukuun 4, jotta teorian ja

produktin toteutuksen yhteys säilyisi tiiviinä ja hahmottuisi lukijalle selkeästi. Luvussa 5 arvioidaan työn toteutusta huomioiden muun muassa tavoitteiden saavuttaminen, toteutuksen haasteet sekä työn produktista saatu palaute.

2 PIM-hanke

PIM on Laurean koordinoima kansainvälinen hanke, joka on toteutettu vuosittaisena, aina eri maassa järjestettävänä intensiivipintojaksona vuodesta 2006 lähtien. PIM on lyhenne englanninkielisestä nimestä Promoting Intercultural Management for Working Life in the Baltic Sea Region, joka kuvastaakin hyvin hankkeen aihetta eli kulttuurienvälisen johtamisen edistämistä Itämeren alueella. Vuodesta 2008 lähtien PIM on kuulunut Euroopan komission kansainvälistä liikkuvuutta edistävään Elinikäisen oppimisen ohjelmaan (Lifelong Learning Programme) ja saanut ohjelman myöntämää vuosittaisiin hakemuksiin pohjautuvaa rahoitusta. Elinikäisen oppimisen ohjelman päätavoitteet ovat koulutusjärjestelmien välisen yhteistyön ja liikkuvuuden tukeminen sekä Eurooppalaisen yhteisön kehittäminen osajayhteiskunnaksi (Elinikäisen oppimisen ohjelma 2011).

Laurea on PIM:n koordinoiva instituutio, ja PIM on osa sen tutkimus- ja kehittämistoimintaa. Laurean vastuualueisiin kuuluu opintojaksolle osallistumisen lisäksi hankkeen rahavarojen hallinnointi ja tulosten raportoiminen Euroopan komissiolle. Opintojakson toteutusta koordinoi hankeryhmä, jonka päällikkönä on koko hankkeen historian ajan toiminut lehtori Kristina Henriksson. Lisäksi hankeryhmään kuuluu vuosittain vaihtuva, tutkimusharjoittelijoista sekä opiskelijoista koottu assistenttiryhmä, jonka koko on vaihdellut kulloisenkin vuoden tilanteen ja mahdollisuuksien mukaan. PIM-opintojaksolle osallistuvat opettajat ja opiskelijat edustavat vuosien saatossa muodostuneen PIM-partnerikonsortion yhtätoista jäsenkorkeakoulua seitsemästä eri maasta, jotka ovat Liettua, Puola, Saksa, Suomi, Tanska, Venäjä ja Viro. Lisäksi opintojaksolla vierailee partnerikonsortion ulkopuolisia luennoitsijoita ja työelämän yhteistyöryitysten edustajia.

2.1 PIM:n tausta ja tarkoitus

PIM:n taustalla on sen perustajien tunnistama tarve kulttuurienvälisen johtamisen koulutustarjonnassa PIM-partnerikonsortion jäsenkouluissa. PIM perustettiin vastaamaan tähän tarpeeseen, ja sen toteutusmuodoksi päätettiin monikulttuurinen intensiivipintojakso, joka käsittää kulttuurienvälisen johtamisen perusopintoja virtuaalisesti sekä lyhyen, noin kahden viikon intensiivipintojakson muodossa. Opintojakso on avoin kaikkien alojen opiskelijoille, ja sen ensisijainen kohderyhmä muodostuu niistä Itämeren alueen korkeakouluopiskelijoista, joilla ei kotikoulunsa tai koulutusohjelmansa puitteissa ole mahdollisuutta opiskella kulttuurienvälistä johtamista. Lyhyt intensiivipintojakso on myös erinomainen vaihtoehto

opiskella ulkomailla monikulttuurisessa opiskelijaryhmässä, mikäli aika tai resurssit eivät riitä täysimittaiseen opiskelijavaihtojaksoon.

PIM:n osallistajat tulevat erilaisista opiskelu- ja kulttuuritaustoista, mistä johtuen opetus sisältö on suunniteltu vastaamaan lähes millä tahansa alalla sovellettavissa olevaa ammattiosaamista. Opetuksen tavoitteena on tarjota opiskelijoille kulttuurienvälisen johtamisen perusosaaminen sekä teoriassa että käytännössä. Monipuolinen opetus sisältö on koostettu muun muassa luennoista, rooliharjoituksista, tapahtumanjärjestämisestä ja työelämän yritysten kanssa tehtävistä yhteistyöprojekteista. Opintojakson aikana opiskelijat työskentelevät monikulttuurisissa pienryhmissä, mikä mahdollistaa jatkuvan kulttuurienvälisen viestinnän toteutumisen opiskelun yhteydessä ja auttaa näin opiskelijoita ymmärtämään opintojaksolla opetettua teoriaa.

2.2 PIM:n historia

Ensimmäinen PIM-pilottikokeilu järjestettiin vuonna 2006 Jelgavassa Latviassa. Pilottikokeilulla ei ollut ulkopuolista rahoitusta, minkä vuoksi sen opiskelijat joutuivat rahoittamaan osallistumisensa itse. Rahoituksen puutteesta huolimatta pilottikokeilun toteutus onnistui suunnitelmien mukaisesti, ja kerätty osallistujapalaute oli positiivista. Vuonna 2007 Eckernfördessä Saksassa toteutettu PIM oli myös rahoittamaton kokeilu, jolla testattiin tiettyjä muutoksia opetus sisällössä ja uusia toteutustapoja. Vuoden 2007 toteutuksen jälkeen PIM:lle myönnettiin rahoitus ja se hyväksyttiin osaksi Euroopan komission Elinikäisen oppimisen ohjelmaa.

Vuosina 2008 - 2010 PIM toteutettiin ensin Tallinnassa Virossa, seuraavaksi Alytuksessa Liettuassa ja viimeiseksi Bydgoszczissa Puolassa. PIM:n viisivuotisen historian aikana partnerikonsortiossa ja opintojakson toteutustavoissa tapahtui joitakin muutoksia, mutta peruskonsepti säilyi samana. Vuosittain kerätty osallistujapalaute osoitti PIM-konseptin olevan toimiva ja hyvin kehitetty. Vuoden 2010 toteutuksen jälkeen PIM jäi määrittämättömän pituiselle tauolle, jonka aikana selvitetään tulevien opiskelijasukupolvien tarpeita ja tapoja opiskella, sillä opintojakson järjestäjät ovat havainneet näissä muutoksia viimeisten vuosien aikana. Opintojakson sisältöä kehitetään esiin nousseiden tarpeiden pohjalta, minkä jälkeen päätetään toteutuksen uudelleen aloittamisesta.

2.3 PIM:n tulosten levittäminen ja tunnettavuuden lisääminen

PIM:n tulosten levittäminen on pääasiassa perustunut vuosittaisten toteutusten loppuraportointiin rahoittajalle, hankkeen esittämiseen erinäisissä tapahtumissa sekä suullisesti leviäviin osallistujakokemuksiin. Vuosittain rahoittajalle koostetut PIM-

loppuraportit ovat olleet kattavia kuvauksia opintojakson toteutuksesta, kehityksestä ja osallistujapalautteesta. Raporttien sisältämä dokumentaatio on kuitenkin jäänyt vain harvojen luettavaksi, sillä raportit eivät ole julkisia. Lisäksi PIM:n tuloksia on esitetty vuosittain Itämeren alueen korkeakoulutusta edistävän Baltic Sea Network -verkoston partneripäivillä. Nämäkään esitykset eivät ole tavoittaneet suuria ja ennen kaikkea uusia kohdeyleisöjä, sillä verkoston jäsenet koostuvat pääasiassa samoista korkeakouluista, jotka muodostavat PIM-partnerikonsortion.

PIM:n tuloksia ja opintojaksoon liittyvää yleistä tietoutta on julkaistu varsin vähän. Opintojakson toteutuksella on ollut vuosittain omat verkkosivunsa, joiden päivittäminen on kuitenkin usein jäänyt vähälle sivustoista vastaavien assistenttiryhmien vaihtuessa seuraaviin. Lisäksi verkkosivut on yleisesti suunnattu lähinnä opiskelijoille, mistä johtuen PIM:n roolia kansainvälisessä korkeakoulu yhteistyössä sekä tutkimus- ja kehittämistoiminnassa ei ole niillä käsitelty. PIM:stä on myös pintapuolisia kuvauksia ja mainintoja muutamassa julkaistussa Laurean opinnäytetyössä, jotka käsittelevät opintojakson järjestämistä ja toteuttamista eri näkökulmista. Lisäksi PIM on nauttinut pienimuotoista mediajulkisuutta toteutuspaikkakuntien paikallismedioissa, kuten sanomalehdissä ja radiossa. Tämäkään uutisointi ei kuitenkaan ole edesauttanut PIM:ää tavoittamaan laajoja yleisöjä korkeakoulutuksen kentässä.

Julkaisemalla PIM:n historiaa ja tuloksia kirjan muodossa avautuu mahdollisuuksia lisätä sen tunnettavuutta eri korkeakoulujen ja kansainvälisiä projekteja toteuttavien tahojen keskuudessa. Toimitettu kirja mahdollistaa sen, että aiheesta voidaan samoissa kansissa kertoa monipuolisesti ja eri kohderyhmiä kiinnostavilla tavoilla. Lisäksi julkaisijana Laurealla on huomattavasti PIM-partnerikonsortiota paremmat resurssit julkaisun painamiseen ja levittämiseen.

3 Julkaisutoiminta ja -prosessi

Tämä luku on työn teoreettinen viitekehys, jolla pyritään perustelemaan työn produktin toteutus ja hahmottamaan sen merkitys Laurean tutkimus- ja kehittämistoiminnassa. Luvussa määritellään ensin lyhyesti, mitä julkaisulla tarkoitetaan, minkä jälkeen käsitellään ammattikorkeakouluhankkeiden julkaisutoimintaa ja sen yhteyttä tutkimus- ja kehittämistoimintaan. Luvussa 3.3 esitetyt julkaisuprosessin vastuut ja vaiheet muodostavat pohjan luvulle 4, jossa kuvataan työn produktin julkaisuprosessi.

3.1 Julkaisun määritelmä

Julkaisu on laaja käsite, jolla on monenlaisia eri merkityksiä. Niinikankaan ja Laukkasen (2001, 12) mukaan mikä tahansa nimetyille tai nimeämättömille vastaanottajille suunnattu

viesti voidaan luokitella julkaisuksi, jos se on laadittu johonkin tunnistettavaan muotoon ja saatavilla samanaikaisesti ja samanlaisena useassa eri paikassa. Toisin sanoen niin mainoskuvasto kuin toimitettu artikkelikokoelmakin voidaan katsoa julkaisuiksi, sillä niillä pyritään tavoittamaan vastaanottajia ja välittämään näille jokin viesti.

Julkaisu voi muodostua tekstistä, kuvista ja äänistä, joiden käsittely on nykyteknologian ansiosta mahdollista lähes kenelle tahansa. Lisäksi sähköisten julkaisukanavien lisääntyminen ja helppo saavutettavuus ovat johtaneet uusien julkaisujen ja vanhojen julkaisujen uusintapainosten määrän moninkertaistumiseen. Ammattimainen ote julkaisun laatimisessa on kuitenkin edelleen tärkeä, mikäli julkaisun toivotaan tulevan huomatuksi ja sen sanoman välitetyksi. (Niinikangas & Laukkanen 2001, 12 -16.) Ammattimaisen ja harrastajamaisen julkaisun ero on vaikea määrittää tarkasti, mutta tässä työssä käsitellään työn produktin tyylin vuoksi vain julkaisutoimintaa, johon liittyy ammattimaisia piirteitä ja toimijoita kuten erillinen toimitus ja julkaisija sekä riittävät resurssit julkaisun painamiseen ja levittämiseen.

Tavanomaisin julkaisuksi mielletävä teos lienee kirja, vaikka yllä olevan määrittelyn mukaan julkaisuja voivat olla niin esitteet kuin musiikkiäänitteetkin. Tämän työn kannalta oleellisin julkaisutyyppejä on toimitettu kirja, jollainen työn produkti on. Toimitettu kirja poikkeaa yhden tai useamman kirjoittajan yhdessä kirjoittamasta kirjasta siten, että sen sisältö koostuu artikkeleista, joilla on monia kirjoittajia. Toimitetun kirjan kokonaisuudesta ja sisällöstä vastaavat kuitenkin sen toimittajat, vaikkakin joissakin tapauksissa tiiviissä yhteistyössä artikkelien kirjoittajien kanssa (Hämäläinen 2009). Toimitetun kirjan toimittajat ilmoitetaan usein toimitetun kirjan tekijöinä yksittäisten artikkelien kirjoittajien sijaan. Germano (2009, 118) jakaa toimitetut kirjat kokoelmiin ja antologioihin. Hänen mukaansa kokoelmat kootaan pääsääntöisesti uudesta, aiemmin julkaisemattomasta tiedosta ja ajatuksista, kun taas antologiat koostuvat jo aiemmin julkaistusta materiaalista.

3.2 Hankkeiden julkaisutoiminta ammattikorkeakouluissa

Korkeakoulutusta palvelevan sekä työelämää tukevan soveltavan tutkimus- ja kehittämistyön harjoittaminen on ammattikorkeakoululain (351/2003) mukaan yksi ammattikorkeakoulujen tehtävistä. Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminta perustuu usein hanke pohjaiseen työskentelyyn, jossa opettajat, opiskelijat ja työelämän organisaatiot toimivat yhteistyössä. Saarisen (2009, 8) mukaan ammatillisen osaamisen ja uusimman tiedon levittäminen on tärkeä ammattikorkeakoulujen julkaisutoiminnan tavoite, vaikka julkaisutoiminnan painopisteet saattavatkin vaihdella eri ammattikorkeakoulujen välillä. Tutkimus- ja kehittämishankkeiden tunnettavuuden lisääminen on merkittävä osaamisen ja tiedon levittämisen tapa ja tärkeä osa ammattikorkeakoulujen julkaisutoimintaa.

Ammattikorkeakoulu on varsin nuori järjestelmä, jonka perustehtäväksi tutkimus- ja kehittämistoiminta on vakiintunut vasta viime vuosina. Tutkimus- ja kehittämistoiminnan määritelmä on vielä osittain epäselvä sekä mielipiteitä jakava, ja sen dokumentointi sekä raportointi voivat hankkeesta riippuen vaihdella paljonkin. Erityisesti kehittämispainotteisten hankkeiden raportointi ja julkaisutoiminta luovat niistä kirjoittaville uudenlaisia haasteita ja mahdollisuuksia. Ammattikorkeakoulut ovat eräänlaisia uuden tiedon tuottajia, ja niiden kehittämistoiminnan raportoinnissa joudutaan usein yhdistämään erilaisia projekti- ja tutkimusraportoinnin perinteitä. Kehittämistoimintaa voidaan myös raportoida hankkeen toimijoiden kirjoittamien tarinoiden sekä systemaattisten teoreettisten ja käsitteellisten analyysien avulla. Kehittämishankkeet edellyttävätkin aina analyttistä ja systemaattista työskentelyä, ja niiden tutkimuksellisuus perustuu toiminnan uskottavaan esittämiseen ja vakuuttavaan argumentaatioon. (Rantanen & Toikko 2005, 97-111.)

Usein projektiluontoisesti toteutettavien tutkimus- ja kehittämishankkeiden rooli ammattikorkeakoulujen julkaisutoiminnassa tukee projektiviestinnän luonnehdintaa, jonka mukaan jokin yksittäinen projekti voi olla niin merkittävä, että sitä ei pystytä käsittelemään riittävästi päivittäisviestinnän keinoin. Projekteille on ominaista selkeä elinkaari, jonka eri vaiheissa viestinnän tavoitteet ja toteuttaminen vaihtelevat. Projektin päättyessä viestinnän pääpaino on projektin tulosten sekä tunnettavuuden levittämisessä ja markkinointiviestinnän rooli korostuu. (Juholin 2009, 122 - 125.) Ammattikorkeakoulujen mittavien tutkimus- ja kehittämishankkeiden tulosten asianmukainen raportointi edellyttää usein erillisten julkaisujen tuottamista hankkeiden päätösvaiheissa.

Laureassa julkaisutoiminta keskittyy Laurean henkilöstön, opiskelijoiden ja yhteistyökumppanien tutkimus- ja kehittämistyön tuloksiin. Julkaisut on ryhmitelty niiden sisällön ja tyylin perusteella julkaisusarjoihin, jotka ovat A-sarja tutkimuksille, B-sarja tutkielmille ja raporteille, C-sarja oppimateriaaleille, D-sarja työpapereille, erilliset julkaisut ja lehdet. Kaikki Laurean julkaisut ovat saatavilla Laurean verkkosivuilla sähköisessä muodossa, minkä lisäksi osa julkaisuista painetaan. (Julkaisut 2008.)

3.3 Julkaisuprosessi

Perinteisesti julkaisujen tekeminen on perustunut peräkkäisiin vaiheisiin sekä vaihekohtaisiin rooleihin ja työnjakoon. Julkaisu on kulkenut vaihe kerrallaan tekijältä seuraavalle edellisen saatua osuutensa päätökseen. Peräkkäin tekemisen mallista on kuitenkin siirrytty uudenlaiseen, rinnakkain yhdessä tekemisen malliin, mikä on muuttanut tiettyjä julkaisun tekemiseen liittyviä työnjakoa ja vastuita sekä tuonut julkaisun teon vaiheet ajallisesti toisiaan lähemmäksi. (Niinikangas & Laukkanen 2001, 20.)

Ryhmätyöskentelyn, kommunikoinnin ja päällekkäisten vaiheiden lisääntyminen on korostanut kokonaisuuden hallinnan merkitystä. Julkaiseminen koostuu tapahtumasarjoista eli prosesseista, joiden kautta idea saatetaan valmiiksi julkaisuksi. Näiden prosessien hallinta on julkaisun toteutuksen etenemisen ja onnistumisen kannalta välttämätöntä, ja yksikin hallitsematon prosessi saattaa johtaa kaaokseen ja jopa julkaisun epäonnistumiseen. (Niinikangas & Laukkanen 2001, 21 - 22.)

Tyypillisesti vastuun julkaisusta kantaa kustantaja, joka nimeää julkaisulle päätoimittajan, kustannustoimittajan tai julkaisutoimittajan, joka ottaa vastuun kokonaisuudesta ja julkaisun toteutuksen etenemisestä. Lisäksi julkaisun toimitukseen voi kuulua toimittajia, avustajia ja suunnittelijoita, joista kullakin on oma roolinsa. Päätoimittaja vastaa toimituksen työnjaosta ja rooleista, joiden tulee olla selkeästi määritelty julkaisun jokaisessa vaiheessa. (Niinikangas & Laukkanen 2001, 23 - 25.) Toimitetun kirjan tapauksessa toimituksen vastuu julkaisuprosessissa on suuri. Toimituksen tehtäviin kuuluvat muun muassa kirjan koostaminen yhdenmukaiseksi ja loogiseksi kokonaisuudeksi, artikkelien kirjoittajien valinta ja rekrytointi, tekstien oikoluku, kielenhuolto ja viimeistely, kirjan saattaminen kustantajan edellyttämään muotoon sekä toimiminen koko kirjahankkeen kontaktihenkilöinä. (Germano 2009, 119.)

Niinikangas ja Laukkanen (2001, 25 - 26) jakavat julkaisuprosessin vaiheet seuraavasti: ideointivaihe, julkaisupäätös, toteutuksen suunnittelu, aineiston hankinta ja tarkistus, sisällön ja ulkoasun toteutus, testaus ja viimeistely, julkistus, jakelu, välitys, arviointi ja käyttö. Hämäläisen (2009) mukaan julkaisupäätösvaihe ei välttämättä aina seuraa ideointivaihetta, vaan sen ajallinen sijoittuminen riippuu paljon julkaisijan tai kustantajan käytännöistä. Myönteinen julkaisupäätös saattaa Hämäläisen mukaan edellyttää jo valmista julkaisukäsikirjoitusta, jossa yksittäiset artikkelitkin ovat valmiit, mutta toisaalta julkaisupäätös voidaan tehdä myös pelkän hyvin suunnitellun rakenteen pohjalta.

4 Työn produktin toteutus

Tässä luvussa käsitellään työn produktin toteutus julkaisuprosessin vastuiden ja vaiheiden näkökulmista. Luvussa esitetään myös käytännön toteutuksen kuvaamisen yhteydessä teorian tietoa niiltä osin kuin sitä on hyödynnetty toteutuksessa ja tehdyissä ratkaisuissa. Lukijan on tärkeää huomioida, että osa työn toteutuksessa tehdyistä ratkaisuista on luovan työn tulosta eikä pohjautu teorian tietoon. Kaikki ratkaisut ovat kuitenkin perusteltuja, sillä ne on tehty työn toimeksiantajan hyväksynnästä.

4.1 Produktin julkaisuprosessin toimijat ja vastuut

Toimijoilla tässä työssä tarkoitetaan produktin toteuttamisesta vastannutta toimitusta sekä toteutuksen kannalta tärkeimpiä yhteistyötahoja, jotka olivat artikkelien kirjoittajat sekä Laurean julkaisutoimikunta. Luvussa esitellään ensin produktin toimitus ja sen sisäiset vastuujaot. Toimitusesittelyn jälkeen luvussa käsitellään yhteistyötahoja sekä näiden rooleja produktin toteuttamisessa.

4.1.1 Toimitus

Produktin toteutuksesta vastasi koko julkaisuprosessin ajan toimitus, johon kuului päätoimittajana toiminut opinnäytetyön tekijä (jatkossa tässä luvussa päätoimittajalla viitataan tekijään) sekä aktiivisesti julkaisutyöhön osallistunut toimeksiantaja lehtori Kristina Henriksson. Lisäksi syyskuussa 2010 projektiryhmään liittyi vapaaehtoisena toimiva, STETE-organisaatiota edustava avustava toimittaja Anna Kotaviita. Toimituksen tehtävänä oli koko julkaisuprosessin ja siihen liittyvien toimijoiden koordinointi siten, että produkti valmistuisi aikatalun mukaisesti ja hyväksyttäisiin Laurean julkaisusarjaan.

Toimituksessa tehtiin selkeitä vastuualuejakoja työskentelyn tehostamiseksi ja selkiyttämiseksi. Päätoimittajan rooli oli tärkein produktin toteutuksen kannalta, sillä se käsitti päätoimittajan tehtävistä huolehtimisen ilman kustantajan suomia voimavaroja. Kokonaisuuden hallinnan lisäksi päätoimittajan vastuulla olivat produktin sisällön ja rakenteen suunnittelu, artikkelien aiheiden ja kirjoittajien valinta, aineiston keruu sekä artikkelien oikoluku ja kielenhuolto. Lisäksi produktin toimittamiseen liittyvät lailliset seikat olivat päätoimittajan vastuulla. Avustavan toimittajan tehtäviin kuuluivat tekstin tekninen muokkaaminen sekä PIM-hankkeen ulkopuolisen näkemyksen tuominen produktin sisältöön ja ulkoasuun, kun taas toimeksiantaja valvoi työn etenemistä, avusti toimitusta sidosryhmäviestinnässä hyvien kontaktiensa ja suhteidensa avulla sekä auttoi artikkelien oikoluvussa ja sisällöllisessä muokkaamisessa.

Toimituksen sisäiset viestintäkäytännöt muodostettiin jo julkaisuprosessin alkuvaiheessa selkeän, tehokkaan ja järjestelmällisen sisäisen päivittäisviestinnän saavuttamiseksi. Päivittäisviestinnällä tarkoitetaan kaikkea tiedonvaihdantaa ja keskustelua, jota tarvitaan päivittäisen työskentelyn läpiviemiseen ja joka takaa, että tehtävät tulevat hoidetuksi (Juholin 2009, 42). Ensisijaisena viestintäfoorumina ja yhteisenä tiedonsäilytyspaikkana käytettiin julkaisutyötä varten perustettua virtuaalista Optima-työtilaa, johon kaikilla toimituksen jäsenillä oli käyttöoikeudet. Optima-työtilan merkittävää roolia toimituksen viestinnässä voidaan perustella sen lukuisilla eduilla, joita ovat muun muassa hyvät ja loogiset tiedonsäilytysmahdollisuudet, monipuoliset tiedotus- ja vuorovaikutustyökalut sekä luotettava

tietoturva (Optima yrityksille). Kiireisimmät asiat hoidettiin sähköpostitse, minkä lisäksi käytettiin internet-pohjaista Skype-keskusteluohjelmaa, joka toimi Juholinin (2009, 176) määritelmän mukaisena spontaanina ja vapaana keskusteluforumina sekä mahdollisti stressivapaan viestinnän ja vapaan ideoinnin ilman ennalta määritettyjä aikatauluja ja asialistoja.

Sähköisen viestinnän lisäksi toimituksessa annettiin huomattavasti arvoa kasvotusten tapahtuvalle viestinnälle, minkä vuoksi etenkin syksyn 2010 aikana tapaamisia pyrittiin järjestämään vähintään kahden viikon välein kuitenkin toimituksen jäsenten henkilökohtaiset aikataulut huomioiden. Kasvotusten tapaaminen osoittautui julkaistutyön etenemisen kannalta tehokkaimmaksi viestintämuodoksi, sillä tapaamisissa luotiin etenemisjärjestys ja tehtäväjaot vähintään seuraavaan tapaamiseen asti sekä ideoitiin produktin toteutusta hyvinkin vapaasti. Tapaamisista laadittiin asianmukaiset pöytäkirjat, jotka toimivat työn etenemisen dokumentointina sekä työskentelyn muistilistoina.

4.1.2 Yhteistyötahot

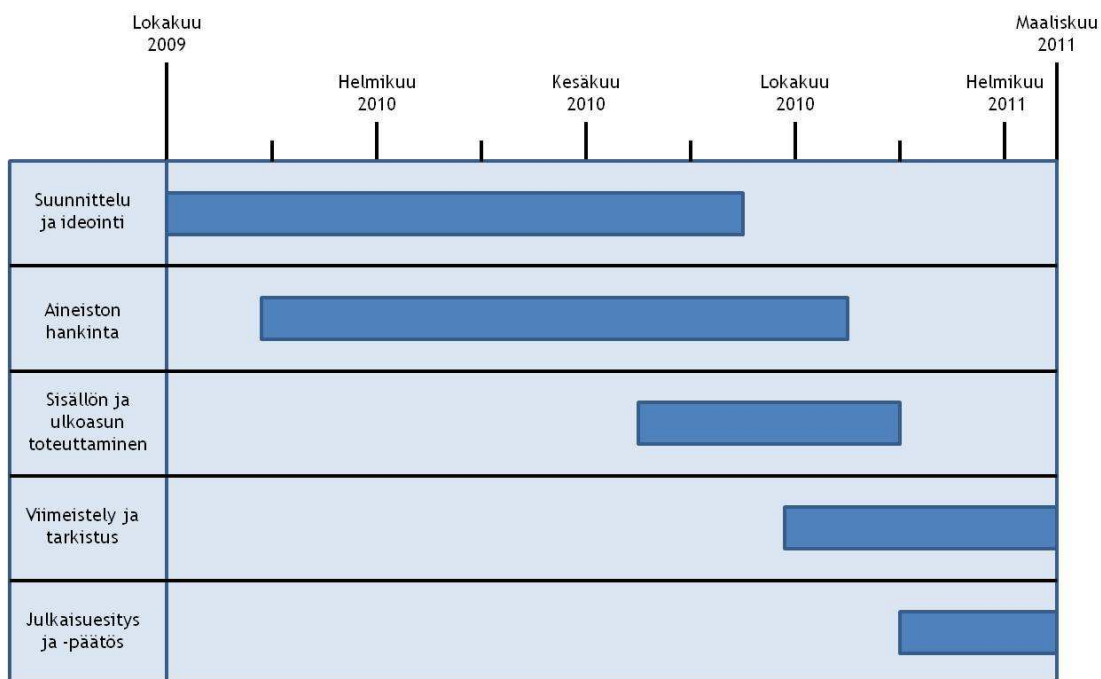
Toimituksen lisäksi produktin toteutukseen liittyi kaksi tärkeää yhteistyötahoa, jotka olivat artikkelien kirjoittajat sekä Laurean julkaisutoimikunta. Vaikka toimitus oli päävastuussa produktin valmistumisesta, suuri osa sen sisällöstä koostettiin PIM-opintojaksoon liittyvien toimijoiden kirjoittamista artikkeleista. Julkaisijaksi tavoiteltiin Laurean julkaisutoimikuntaa, mikä asetti produktin toteutukselle tiettyjä vaatimuksia.

Artikkelien kirjoittajat muodostivat yhden produktin toteutuksen kannalta oleellisen yhteistyötahon, sillä heillä oli merkittävä rooli produktin sisällöntuotannossa. Yhteydenpito artikkelien kirjoittajien kanssa käsitti merkittävän osan toimitustyöstä lähes kaikissa julkaisuprosessin vaiheissa. Suomessa vaikuttaneen toimituksen ja kirjoittajien lisäksi kirjoittajajoukkoon kuului henkilöitä Saksasta, Puolasta, Yhdysvalloista ja Meksikosta. Kirjoittajien saaminen mukaan produktin toteuttamiseen, kirjoitustyön ohjaaminen, tekstin korjaaminen ja muokkaaminen sekä viimeistely yhdessä kirjoittajien kanssa olivat toimitustyön osa-alueita, joita viestintä kirjoittajien kanssa käsitti. Näitä osa-alueita käsitellään tarkemmin produktin julkaisuprosessin vaiheita käsittelevässä alaluvussa 4.2.

Laurean julkaisutoimikunta oli toinen produktin toteutukseen liittynyt yhteistyötaho, sillä produktia tavoiteltiin julkaistavaksi Laurean julkaisusarjassa. Julkaisutoimikunnan asettamat, produktia koskevat tekniset ja sisällölliset edellytykset sekä Laurean julkaisusarjassa aiemmin julkaistut teokset otettiin produktin toimitustyössä huomioon jo julkaisuprosessin alkuvaiheessa. Lisäksi julkaisutoimikunta vastaa julkaisupäätöstä seuraavista vaiheista kuten julkaisemisesta ja levittämisestä ja toimii täten produktin kustantajana.

4.2 Produktin julkaisuprosessin vaiheet

Seuraavissa alaluvuissa kuvataan työn produktin julkaisuprosessi seuraavan vaihejaon mukaisessa järjestyksessä: ideointi ja suunnittelu, aineiston hankinta, sisällön ja ulkoasun toteuttaminen, viimeistely ja tarkistus sekä julkaisuesitys ja -päättös. Julkaisupäätöksen jälkeisiä vaiheita ei käsitellä, sillä ne ovat julkaisijan vastuulla eivätkä kuuluneet produktin toteutukseen. Vaiheiden peräkkäisestä esitysjärjestyksestä huolimatta on tärkeää huomioda, että niiden toteutumisessa ilmeni runsaasti päällekkäisyyksiä ja syklisyyttä. Esimerkiksi ideointi- ja suunnitteluvaiheeseen palattiin prosessin aikana useasti muiden vaiheiden tapahtumien seurauksena. Kuvio 1 esittää toteutuneen prosessin kunkin vaiheen ajallisen sijoittumisen julkaisuprosessin kokonaiskestoan nähden.

Kuvio 1: Produktin julkaisuprosessin vaiheet

4.2.1 Suunnittelu ja ideointi

Idea PIM-aiheisen julkaisun tuottamisesta oli syntynyt jo ennen opinnäytetyön toimeksiantoa. Tarkemmin, PIM-opintojaksoa käsittelevän julkaisun tuottaminen oli luvattu PIM2010:n rahoitushakemuksessa, mutta julkaisun sisältöä ja rakennetta ei ollut suunniteltu edes alustavalla tasolla. Toimeksiantaja Henrikssonilla oli kuitenkin ajatus, että julkaisusta tehtäisiin viimeistään joulukuussa 2010 valmistuva toimitettu kirja, johon sisällytettäisiin useita artikkeleja, joiden kirjoittajat löydettäisiin PIM:n kautta syntyneitä monipuolisia kontakteja hyödyntämällä. Julkaisukieleksi toimeksiantaja oli valinnut englannin, joka on

myös PIM-opintojakson toteutuskieli. Ideointivaihe alkoi sillä, että päätoimittaja ryhtyi tutustumaan PIM-hankkeen historiaan ja toimijoiden osaamiseen saadakseen kokonaiskuvan siitä, minkälaisia voimavaroja PIM tarjoaisi julkaisun eli työn produktin tekemiseen.

Lokakuun 2009 alussa pidetyissä toimituksen välisissä produktin synnytysspuhetapaamisissa alettiin määrittää produktin aiheelle alateemoja ja alustavaa sisältöä. Julkaisun synnytysspuheella tavoitellaan yhtenäisen näkemyksen luomista julkaisun ajatuksesta, kohderyhmistä ja relevanssista (Niinikangas & Laukkanen 2001, 28). Synnytysspuheessa on myös tärkeää pohtia ja määrittää, miksi teos tulisi julkaista, ja ammattikorkeakoulun julkaisusarjaa tavoiteltaessa, miksi teos tulisi julkaista kyseisen ammattikorkeakoulun julkaisusarjassa (Saarinen 2009, 17). Elisa Pesosen (2007, 3) mukaan on tärkeää, että julkaisun laatija määrittää ja ymmärtää julkaisunsa tarkoituksen ja keskeisen viestin sekä sen minkälaista reaktiota vastaanottajalta odotetaan.

Produktin pääteemaksi päätettiin kulttuurienvälisen johtamisen ja viestinnän edistäminen Itämeren alueella. Pääteema päätettiin myös alustavasti jakaa kolmeen alateemaan, jotka käsittelevät kulttuurienvälisen johtamisen ja viestinnän roolia koulutuksessa, työelämässä ja tulevaisuudessa. Alateemajako sai alustavan muotonsa, koska toimitus uskoi, että PIM-partnerikonsortioon kuului henkilöitä, joilla oli monipuolista osaamista sekä halukkuutta kirjoittaa alateemoihin sopivia artikkeleja.

Toimituksessa pohdittiin myös produktin kohderyhmiä ja sitä, mitä näille haluttaisiin viestiä. Ensisijaiseksi kohderyhmäksi määritettiin Itämeren alueen korkeakouluissa toimivat opettajat, opiskelijat ja kansainvälisistä hankkeista ja yhteistyöstä vastaavat tahot. Kohderyhmämäärittelyn pohjalta päätettiin, että produktin koulutusnäkökulmaa edustava osuus tarjoaisi tietoa kulttuurienvälisen johtamisen koulutuksesta sekä kokemuksia kansainvälisen opintojakson järjestämisestä. Työelämä- ja tulevaisuusosuuksiin kaavailtiin koulutusosuutta tieteellisempää lähestymistapaa sekä konkreettisten työelämän case-kertomuksien sisällyttämistä. Tieteellisten artikkelien ja case-kertomusten ajatuksena oli, että produkti voisi sisältää PIM:n dokumentaation lisäksi myös kulttuurienvälisen johtamisen oppimateriaalia.

PIM:ää käsittelevässä osassa päätettiin tietyissä artikkeleissa käyttää tarinankerronnallista lähestymistapaa. Fog, Budtz ja Yakaboylu (2005) perustelevat tarinankerronnan (storytelling) tehokkuutta organisaatioviestinnässä ja mielikuvien luomisessa muun muassa sillä, että se vetoaa voimakkaasti vastaanottajan tunteisiin. Heidän mukaansa kerrontaa ei tule perustaa keksittyihin ja liioiteltuihin tarinoihin, sillä jokaiseen organisaatioon liittyy monia todellisia tarinoita, jotka lisäävät organisaation viestin tehokkuutta jopa keksittyjä tarinoita paremmin. Sopivia kerronnan aiheita ovat muun muassa työntekijöiden kokemukset, organisaation

perustamiseen liittyvät tarinat sekä organisaation historian merkittävät virstanpylväät. Canterin ja Fairbairnin (2006, 85) mukaan tarinankerronnan periaatteita voidaan soveltaa myös akateemiseen kirjoittamiseen kuten tutkimusten ja hankkeiden raportointiin. Heidän mukaansa tarinankerronnallinen lähestymistapa on tehokas ja auttaa kirjoittajaa tuottamaan selkeää ja lukijan helpommin tavoitettavaa tekstiä.

Produktin ensimmäiset konkreettiset artikkeliaiheet päätettiin tarinankerronta-ajatuksen synnyttyä. Toimitus päätti, että PIM:n kaksi perustajajäsentä voivat kirjoittaa yhdessä hankkeen perustamisesta, historiasta ja merkittävistä tapahtumista, kuten rahoituksen saamisesta. Toimitus oli myös yhtä mieltä siitä, että PIM:n suorittaneilta opiskelijoilta voitaisiin tiedustella artikkeleja oppimiskokemuksista sekä PIM:n vaikutuksesta opintoihin ja urakehitykseen. Pohdinta PIM:n järjestämiseen läheisesti liittyvien henkilöiden kirjoittamista artikkeleista johti myös päätökseen siitä, että produktin päätoimittaja kirjoittaisi artikkelin, joka esittelisi PIM:n ja sen historian yleisellä tasolla. Artikkelin tarkoituksena olisi auttaa lukijaa muodostamaan selkeä yleiskuva PIM:stä ennen seuraavien artikkelien pariin siirtymistä. Myös PIM:ssä vierailut, kansainvälisesti tunnettu yritysconsultti ja luennoitsija Richard Gesteland lupautui tässä vaiheessa kirjoittamaan artikkelin. Hänen artikkelinsa aiheeksi sovittiin hänen henkilökohtaiset kokemuksensa kulttuurienvälisestä johtamisesta Itämeren alueella.

Kun alustava alateemajako oli valmis ja ensimmäiset artikkeliaiheet keksitty, toimituksessa päätettiin kääntyä ulkopuolisen avun puoleen, jotta produktin suunnittelua voitiin jatkaa oikeaoppisesti ja hyvien käytäntöjen mukaisesti. 21.10.2010 päätoimittaja haastatteli julkaisuja toimittanutta Riku Hämäläistä Helsingin yliopistolla. Tämä asiantuntijahaastattelu toimi konsultaationa, jonka tarkoituksena oli kerätä ja varmistaa tietoa julkaisuprosessin tueksi ja opinnäytetyön lähdeaineistoksi (Vilkkä & Airaksinen 2004, 58).

Konsultaatio loi selkoa julkaisuprosessin etenemiseen erityisesti suunnitteluvaiheessa ja aineiston hankinnassa. Hämäläinen (2009) suositteli, että ennen kuin yhteydenpito artikkelien kirjoittajiin aloitetaan, tulisi artikkelien aiheet ja sisällöt olla jo melko tarkasti määritelty. Hänen mukaansa hyvä tapa julkaisun disposition eli jäsenyyksen muodostamiseen on listata suunniteltujen alateemojen alle artikkeliaiheita ja asioita, joita julkaisuun halutaan sisällyttää. Tämän jälkeen voi alkaa miettiä artikkeleille kirjoittajia ja saada ajatuksia uusista artikkeleista ja sopivista kirjoittajista. Hämäläinen myös tähdentää, että dispositiota muodostettaessa on tärkeää pitää mielessä julkaisun perusidea ja se, mihin tarpeisiin sillä pyritään vastaamaan.

Konsultaation jälkeen toimitus kokoontui jälleen ideoimaan produktin dispositiota. Hämäläisen neuvoa noudattaen alettiin kirjata lisää artikkeliaiheita ja niille sopivia

kirjoittajia sekä sijoitella aiheita kolmen pääteeman alle. Dispositio ensimmäinen versio käsitti 13 artikkeliaihteita, lyhyet kuvaukset niiden sisällöistä sekä ehdotukset sopivista kirjoittajista. Ennen varsinaista aineiston hankinnan käynnistämistä produktin dispositio esitettiin PIM2010-suunnittelukokouksessa, joka järjestettiin 3.11.2009 Puolan Bydgoszczissa, WSG-korkeakoulun tiloissa. Kokoukseen osallistui PIM-partnerikonsortion jäseniä Suomen lisäksi Virosta, Saksasta, Liettuasta, Puolasta ja Venäjältä. Valitettavasti suunniteltuja artikkelien kirjoittajia ei ollut kokouksessa PIM:n perustajajäseniä lukuun ottamatta paikalla, mutta kokouksen myötä produktin toteuttaminen ja alustava dispositio saivat partnerikonsortion yleisen tuen ja hyväksynnän. Produktin ensimmäinen dispositio oli otsikkotasolla seuraavanlainen (suomennettu alkuperäisestä):

1. Koulutusosuus

- Kulttuurienvälisen yhteistyön merkitys korkeakoulutuksessa (kirjoittajana Tiina Piipponen Metropolia-ammattikorkeakoulusta)
- PIM:n yleisesittely (kirjoittajana päätoimittaja Jaakko Kähäri Laureasta)
- PIM:n koordinointi (Kirjoittajina perustajajäsenet Kristina Henriksson Laureasta ja Bernd Waldeck Kielin ammattikorkeakoulusta, Saksasta)
- PIM:n isäntäkouluna toimiminen (kirjoittajana kansainvälisen toimiston johtaja, Lukasz Jasinski WSG-korkeakoulusta, Puolasta. Myös muiden isäntäkoulujen kansainvälisten asiain koordinaattorit mahdollisia kirjoittajia)
- Kahdesta neljään artikkelia PIM-oppimiskokemuksista (kirjoittajina entisiä PIM-opiskelijoita eri partnerikouluista)

2. Työelämäosuus

- Kulttuurienväläinen henkilöstöhallinta (kirjoittajana Andrius Valickas, Vilnius College -korkeakoulusta, Liettuasta)
- Kulttuurienväläinen konfliktinhallinta (kirjoittajana PIM-opettaja Britta Thege, Kielin ammattikorkeakoulusta, Saksasta)
- Kulttuurienväläinen yritysviestintä (kirjoittajana Piotr Cap WSG:stä, Puolasta)
- Monikulttuurinen tapahtumanjärjestäminen (kirjoittajana joku entinen PIM-assistenttiryhmän jäsen)
- Yksi tai useampi Case-kertomus työelämästä (kirjoittajina yritysconsultti Richard Gesteland Yhdysvalloista sekä mahdollisesti joitakin kokeneita PIM-opettajia)

3. Tulevaisuusosuus

- Kulttuurienvälisen johtamisen kasvava merkitys tulevaisuudessa (kirjoittajana PIM-opettaja Jørgen Hansen Copenhagen University College of Engineering - korkeakoulusta)

- Informaatioteknologian kehityksen merkitys kulttuurienvälisessä johtamisessa (kirjoittajana it-asiantuntija, professori Linnar Viik Estonian IT College - korkeakoulusta)
- Kulttuurienvälisen koulutuksen tulevaisuudennäkymiä EU:ssa (kirjoittajana kansainvälisten asiain johtaja Arja Majakulma Laureasta)

Disposition pohjalta produktin toteuttamisesta tehtiin tiedoksianto Laurean julkaisutoimikunnalle. Tiedoksiannosta seuranneesta yhteydenpidosta selvisi, että varsinainen julkaisupäätös tehtäisiin vasta valmiin julkaisukäsikirjoituksen pohjalta. Valmiilla julkaisukäsikirjoituksella tässä tapauksessa tarkoitettiin jo varsin pitkällä olevaa julkaisun jäsenystä, jossa artikkelit ja muut julkaisun tekstiosuudet olisivat valmiit. Koska produktin alustava dispositio ei riittänyt julkaisupäätöksen tekemiseen, toimitus päätti, että produkti tehtäisiin mahdollisimman lähelle valmista ennen kuin käsikirjoitus lähetettäisiin julkaisutoimikunnalle. Lisäksi toimitus alkoi miettiä vaihtoehtoisia julkaisijoita ja julkaisukanavia, mikäli Laurea ei hyväksyisi produktia julkaisusarjaansa.

4.2.2 Aineiston hankinta

Julkaisun disposition muodostuttua alkaa aineiston hankinta ja yhteydenpito artikkelien kirjoittajiin. Tästä vaiheesta käytetään usein nimitystä kirjoituskutsu (call for papers). Kirjoittajilta lähdetään tiedustelemaan halukkuutta kirjoittaa artikkeli julkaisuun, minkä yhteydessä heille tulisi myös esittää kirjoitustyöhön liittyvät reunaehdot. Erityisen tärkeää on pystyä esittämään kullekin kirjoittajalle mahdollisimman tarkka kuvaus siitä, mitä tämän artikkelilta odotetaan sekä minkälainen on kokonaisuus, jonka osaksi artikkeli on suunniteltu. Myös mahdolliset kirjoituksen tyyliin ja aseteluun liittyvät seikat on hyvä esittää kirjoituskutsussa, jotta toimituksessa vältetään ylimääräiseltä työltä julkaisuprosessin myöhemmissä vaiheissa. Artikkelien kirjoittajia kiinnostaa kirjoituskutsuvaiheessa myös mahdolliset kirjoittamiseen liittyvät palkkiot sekä työn aikataulu, eli koska heidän artikkeliansa odotetaan valmistuvan. (Hämäläinen 2009; Tanskanen 2009, 49.)

Kirjoituskutsuvaihe on syytä aloittaa hyvissä ajoin, ja artikkelien valmistumisen aikataulutuksen tulee olla realistinen ja joustava. Tanskanen mukaan (2009, 51) kirjoittajille ilmoitetut alkuperäiset aikataulut eivät juuri koskaan pidä, mistä johtuen toimitusprosessilla tulisi olla vähintään kaksi aikataulua - yksi, joka ilmoitetaan kirjoittajille ja toinen, jonka perusteella toimitus todellisuudessa vie julkaisuprosessia eteenpäin. Germano (2009, 127) esittää, että artikkelien kirjoittajille ilmoitettavan artikkelien valmistumisen takarajan tulisi olla vähintään kaksi, mutta joissain tapauksissa jopa kuusi kuukautta ennen julkaisukäsikirjoituksen suunniteltua valmistumista.

Produktin varsinainen kirjoituskutsuvaihe päätettiin käynnistää tammikuussa 2010, jolloin pääasiassa korkeakouluissa työskentelevät artikkelien kirjoittajat olisivat saaneet syyslukukauden viimeiset kiireet hoidettua. Toimitus ajatteli, että joululomien jälkeen kirjoittajilla olisi mahdollisesti enemmän aikaa ja henkisiä voimavaroja tutustua kirjoituskutsuihin sekä harkita artikkelien kirjoittamista tarkasti. Artikkelien valmistumisen takarajaksi asetettiin 20.6.2010, jotta toimitukselle jäisi riittävästi aikaa artikkelien käsittelyyn ja julkaisun kokoamiseen. Takarajan asetuksessa huomioitiin myös mahdolliset kirjoittajien omat kiireet, mikä on Hämääläisen (2009) mukaan erittäin tärkeää. Toimitus arvioi viiden kuukauden riittävän artikkelien valmistumiseen, mutta toisaalta takarajan asettamisessa varauduttiin myös mahdollisiin viivästyksiin.

Ensimmäiset kirjoituskutsut toteutettiin sähköpostitse. Varsinaiset kutsuviestit laadittiin siten, että niillä pyrittiin herättämään kirjoittajien kiinnostus tarkempaa jatkokeskustelua varten. Viestit koostuivat lyhyestä julkaisun ajatuksen esittelystä, toivotun artikkelin sisällöstä sekä motivaatiokappaleesta, jolla pyrittiin rohkaisemaan kirjoittajia lähtemään julkaisuhankkeeseen mukaan yhteishengen ja PIM:n edistämisen nimissä, vaikka kirjoittajapalkkioiden maksamiseen ei ollut resursseja. Liite 2 on esimerkki artikkelin kirjoittamiseen johtaneesta kirjoituskutsuviestistä.

Kirjoituskutsut ja niistä seurannut kirjeenvaihto olivat maaliskuuhun 2010 mennessä johtaneet vain kahden uuden artikkelin valmistumiseen, mikä oli huomattavasti odotettua vähemmän. Monet suunnitellut kirjoittajat ilmoittivat olevansa liian kiireisiä artikkelin kirjoittamiseen, ja toimitus arveli myös kirjoituspalkkion puutteen vaikuttaneen kirjoittajien motivaatioon. Toimitus oli varautunut tilanteeseen, sillä Hämääläisen (2009) mukaan julkaisuhankkeissa on hyvinkin tavallista, että kaikki alkuperäisessä suunnitelmassa olevat kirjoittajat eivät osallistukaan hankkeeseen. Hän myös lisää, että alkuperäisten suunnitelmien muuttuessa tulee pohtia, miten pois jääneet osat vaikuttavat julkaisun kokonaisuuteen sekä mitä rakenteellisia ja sisällöllisiä muutoksia ne mahdollisesti edellyttävät.

Kirjoituskutsuvaiheen seurauksena toimitus päätti arvioida produktin sisällön ja rakenteen uudelleen jo valmistuneet ja realistisesti toteutettavissa olevat artikkelit huomioiden. Arvioinnin seurauksena sisältö ja rakenne suunniteltiin ja rajattiin osin uudestaan - produktin sisältö jaettiin kahteen osaan siten, että ensimmäinen osa keskittyi ainoastaan PIM:ään, kun taas toinen osa käsitteli kulttuurienvälistä johtamista koulutuksen, työelämän ja tulevaisuuden näkökulmista. Lisäksi oppimateriaaliksi suunnitelluista artikkeleista päätettiin luopua. Produktin uuden rakenteen ja rajauksen syntyminen mahdollisti sen, että PIM:n ja sen taustalla vaikuttavien ilmiöiden kuvaaminen oli paremmassa tasapainossa kuin aiemmassa rakenteessa.

Uuden rakenteen myötä syntyi myös uusia artikkeli-ideoita vanhojen, pois jääneiden tilalle. Uusi rakenne oli huomattavasti alkuperäistä PIM-keskeisempi, minkä vuoksi toimitus päätti huhtikuussa 2010, että uusille artikkeli-ideoille pyrittäisiin löytämään kirjoittajia toukokuussa 2010 Puolassa järjestettävän PIM2010-opintojaksototeutuksen yhteydessä.

Opintojaksototeutus tarjoaisi tilaisuuksia keskustella julkaisusta kasvotusten monien potentiaalisten kirjoittajien kanssa. Huhtikuun 2010 aikana toimitus onnistui löytämään kahdelle uudelle artikkelille kirjoittajat vanhoja PIM-kontakteja hyödyntämällä. Toinen kirjoittajista oli entinen PIM-opiskelija, joka lupautui kirjoittamaan PIM:ään osallistumisen positiivisesta vaikutuksesta henkilökohtaiseen urakehitykseen. Toinen puolestaan oli entinen PIM:n järjestävän assistenttiryhmän jäsen, joka oli toteuttanut PIM:n opiskelijoiden kulttuurieroihin ja ryhmädynamiikkaan liittyvän tutkimuksen opinnäytetyönään. Hänen artikkelinsa sovittiin käsittelevän samaa aihetta tiiviimmässä, artikkeliin sopivassa muodossa.

PIM2010:n toteutuksen ja sen jälkeisen viestinnän yhteydessä varmistui kaksi uutta artikkelien kirjoittajaa. PIM2010:n isäntäkoulu WSG:n kansainvälisten asiain toimiston johtaja lupautui kirjoittamaan artikkelin siitä, mitä PIM:n isännöiminen merkitsi heidän koulunsa kansainväliselle toiminnalle. Lisäksi yksi PIM2010:n puolalainen opiskelija lupautui kirjoittamaan artikkelin kulttuurienvälisen viestinnän merkityksestä eurooppalaisen sosiaalisen identiteetin muodostumisessa. Kyseinen opiskelija on opiskellut ja tutkinut aihetta laajasti, ja toimitus näki aiheen olevan erittäin relevantti etenkin PIM:n rahoittajan eli Euroopan komission Elinikäisen oppimisen ohjelman tavoitteiden kannalta.

Opintojaksototeutuksen aikana tehtiin myös varasuunnitelma julkaisijan suhteen - muuan WSG:tä edustava, puolalainen PIM-opettaja suositteli Cambridge Scholars Publishing - kustantajaa produktin julkaisijaksi, mikäli Laurea ei hyväksyisi produktia julkaisusarjaansa. Hän tarjoutui myös tarvittaessa auttamaan toimitusta julkaisuesityksen tekemisessä, sillä hänellä on yhteyksiä kyseiseen kustantajaan.

Kesäkuun 2010 alussa toimitus sopi tapaamisen STETE-organisaatiossa assistenttina työskentelevän Anna Kotaviidan kanssa. Kotaviita oli osoittanut kiinnostusta PIM:n julkaisutoimintaa kohtaan huhtikuussa 2010 järjestetyssä Itämeren alueen turvallisuutta ja ystävyyssuhteita edistävässä konferenssissa, jossa toimeksiantaja Henriksson oli esittänyt PIM:n tuloksia yhdessä PIM:n toisen perustajajäsenen kanssa. Tapaamisen seurauksena sovittiin, että Kotaviita kirjoittaisi artikkelin ja osallistuisi syyslukukauden 2010 ajan produktin toimitustyöhön avustavana toimittajana.

Kesäkuuhun 2010 mennessä produktin suunnitelluille artikkeleille oli löytynyt kirjoittajat. Toimitus päätti, että aikavälillä heinä - elokuu 2010 yritettäisiin löytää vielä muutama entinen PIM-opiskelija kirjoittamaan PIM:ään liittyvistä kokemuksistaan lyhyehköjä tarinoita, jotka koostettaisiin yhdeksi usean kirjoittajan yhteisartikkeliksi. Vain kaksi kirjoittajaa oli

toimittanut valmiit artikkelinsa toimitukselle alkuperäiseen artikkelien valmistumisen takarajaan eli 20.6.2010 mennessä. Julkaisuprosessin seuraavien vaiheiden toteutus ja aikataulutus voitiin kuitenkin suunnitella kesäkuun 2010 tilanteen perusteella, sillä artikkelien aiheet, kirjoittajat ja arvioidut valmistumisajankohdat olivat tiedossa.

Toimitus vastaanotti loput sovitut artikkelit aikavälillä heinä-lokakuu 2010. Syinä alkuperäisestä artikkelien palautuksen takarajasta myöhästymiselle olivat muun muassa kirjottajien henkilökohtaiset kiireet ja aiottua pidempään kestänyt kirjoituskutsuvaihe. Kesäkuussa 2010 sovittujen artikkelien lisäksi toimitus sopi syyskuussa 2010 kahden saksalaisen entisen PIM-opiskelijan kanssa lyhyistä oppimiskokemusartikkeleista, jotka vastaanotettiin lokakuun 2010 aikana. Produktin lopullinen dispositio muodostui seuraavanlaisiksi :

1. PIM-osuus

- PIM:n yleisesittely (kirjoittajana päätoimittaja Jaakko Kähäri)
- PIM:n järjestäminen ja historiakatsaus koordinaattorien näkökulmasta (kirjoittajina PIM:n perustajajäsenet Kristina Henriksson Laureasta ja Bernd Waldeck Kielin ammattikorkeakoulusta, Saksasta)
- PIM-isäntäkouluna toimimisen merkitys WSG-korkeakoulun kansainvälistymisen kannalta (kirjoittajana kansainvälisten asiain toimiston johtaja, Lukasz Jasinski WSG-korkeakoulusta, Puolasta)
- PIM-alumnien kokemuksia - neljä lyhyttä tarinaa PIM:n vaikutuksesta opintoihin, urakehitykseen ja henkilökohtaiseen osaamiseen (kirjoittajina neljä entistä PIM-opiskelijaa Linda Meriluoto ja Victoria Rombonen Laureasta sekä Henning De Carne ja Matthias Kumberger Kielin ammattikorkeakoulusta)
- Kulttuurienvälinen tiimityö PIM2009:ssä - tutkimustuloksia kulttuurierojen ilmenemisestä ja ryhmädynamiikasta (kirjoittajana entinen PIM-assistenttiryhmän jäsen ja Laurea-alumni Sanna Kirjavainen)
- Kulttuurienvälisen konfliktinhallinnan opetus PIM:ssä (kirjoittajana PIM-opettaja Britta Thege Kielin ammattikorkeakoulusta, Saksasta)

2. Kulttuurienvälinen johtaminen koulutuksessa ja työelämässä Itämeren alueella

- Case-kertomuksia kulttuurienvälisestä johtamisesta Itämeren alueella (kirjoittajana yritysconsultti Richard Gesteland Yhdysvalloista)
- Kulttuurienvälisen osaamisen merkitys korkeakoulutuksessa (kirjoittajana kansainvälisten asiain johtaja Arja Majakulma Laureasta)
- Kokemuksia suomalais-venäläisistä työympäristöistä (kirjoittajana Anna Kotaviita STETE-organisaatiosta)

- Kulttuurienvälinen viestintä tärkeänä tekijänä eurooppalaisen sosiaalisen identiteetin luomisessa (kirjoittajana Maria Jastrzebska WSG-korkeakoulusta, Puolasta)

Germanon (2009, 127 - 128) mukaan artikkeleja vastaanottaessa niiden kirjoittajien tulisi allekirjoittaa sopimus, jossa artikkelin julkaisu-oikeus luovutetaan toimitukselle tai kustantajalle. Lisäksi sopimuksessa voidaan edellyttää kirjoittajia vannomaan, että artikkelin sisältö ei riko kenenkään oikeuksia eikä loukkaa ketään. Produktin artikkelien kirjoittajilta ei edellytetty erillisen sopimuksen allekirjoittamista, sillä toimitus tunsu kirjoittajat henkilökohtaisesti ja luotti heihin. Jokaisen kirjoittajan sähköpostitse antama julkaisusuostumus tallennettiin kuitenkin mahdollisten kiistatilanteiden varalta.

4.2.3 Sisällön ja ulkoasun toteuttaminen

Julkaisun kokonaisuus on toimituksen vastuulla. Muun muassa julkaisun visuaalisesta ilmeestä ja ulkoasusta vastaaminen kuuluvat toimituksen tehtäviin. Useissa tapauksissa näitä tehtäviä varten julkaisulle on nimetty erillinen kuvittaja ja taittaja, ja toimituksen tehtäväksi jää saattaa kuvitus ja taitto yhteen tekstien kanssa. Lisäksi toimittajat ovat usein myös kirjoittajan roolissa - esipuhe tai johdanto sekä takakansi ovat julkaisun kokonaisuuden kannalta oleellisia tekstiosia, jotka usein kirjoittaa toimittaja. (Tanskanen 2009, 52; Germano 2009, 117.)

Julkaisun ulkoasun kannalta on tärkeää, että julkaisulle on suunniteltu asettelumalli, joka toimii sivusomittelun perustana ja takaa yhtenäisen ulkoasun. Asettelumalli on osa julkaisun taittamista eli layoutin luomista, jolla pyritään luomaan tasapainoinen kokonaisuus julkaisun teksteistä ja visuaalisista elementeistä. Myös kirjaintypografia, joka muodostuu muun muassa kirjaintyyppien valinnasta ja tekstin asettelusta julkaisun pinnalla, on tärkeä osa julkaisun ulkoasua. (Pesonen 2007, 9 - 13.) Työn produktissa käytettiin Laurean julkaisujen asettelumallia, jossa tekstin tyylit ja kirjaintyyppit oli määritetty valmiiksi. Toimituksen ei tämän ansiosta tarvinnut luoda uutta asettelumallia. Alkuperäiset artikkelit oli toteutettu monia eri asetteluperiaatteita noudattaen. Toimituksen tehtäväksi jäi liittää artikkelit Laurean julkaisupohjaan ja tehdä artikkelien asettelusta yhdenmukainen soveltamalla valmiita tyylejä niiden tekstiosuuksiin.

Myös julkaisun kuvitus on osa ulkoasua. Kuvien käyttö julkaisuissa on tehokas tapa vaikuttaa lukijaan, sillä kuvat luovat mielikuvia ja tunnelmia. Muun muassa huomion kiinnittäminen, houkuttelemine ja orientoiminen, viestin selkiyttäminen sekä tekstisisällön täydentäminen ja tukeminen ovat kuvien tehtäviä julkaisuissa. Informatiivisilla kuvilla tuodaan lukijalle uutta tai tekstiä täydentävää tietoa, kun taas dekoratiiviset kuvat luovat julkaisuun tunnelmaa ja

ilmettä yhdessä typografian ja sommittelun kanssa. Kuvia voidaan käyttää dokumentointiin, eli tekstissä esitetyn asian todentamiseen. Lisäksi kuvilla voidaan havainnollistaa tekstisisältöä ja tuoda julkaisuun itsenäistä informaatiota. (Pesonen 2007, 48.) Tyypillisiä kuvatyyppejä ovat muun muassa valokuvat, piirroksot, taulukot, kaaviot ja muut graafiset esitykset (Pesonen 2007, 54 - 55).

Julkaisuissa kuvia ei tule käyttää turhaan, vaan silloin, kun ne sisältävät tarpeellisia viestejä tai tuovat julkaisuun oleellista tietoa. Kuvilla tulee aina olla tehtävä, eikä niitä tule käyttää vain koristeina ja tilantäyttäjinä. Kuvien käyttö on perusteltua, kun ne esittävät asian tekstiä selkeämmin, herättävät lukijan mielenkiinnon ja elävöittävät julkaisua. Hyvän kuvituksen toteuttamiseen tarvitaan usein ammattilainen. Mikäli resurssit eivät riitä ammattilaisen käyttöön, voi kuvien käytön korvaavien vaihtoehtojen harkitseminen olla tarpeen, sillä julkaisu ilman kuvitusta on usein parempi ratkaisu kuin huonosti kuvitettu julkaisu. (Pesonen 1997, 49.)

Kuvien käytössä tulee myös huomioida siihen liittyvät oikeudelliset seikat, jotka ovat paikoitellen varsin monimutkaisia ja vaikeasti tulkittavia. Kuvien käyttöön liittyvä oikeudellinen vastuu on lopulta julkaisun päätoimittajalla, jonka tulee huolehtia siitä, ettei kuvien käytössä rikota tekijänoikeuksia eikä henkilöiden oikeuksia omiin kuviinsa. Kuva voidaan katsoa teokseksi, jonka tekijänoikeus on sen tekijällä. Valokuvan tapauksessa tekijä on kuvan ottaja. Tekijänoikeudella pyritään muun muassa turvaamaan teoksen tekijän oikeus saada taloudellista kompensatiota teoksen levittämisestä ja käytöstä. (Tekijänoikeuslaki 404/ 1961.)

Ihmisiä esittävien valokuvien käyttöön liittyy tekijänoikeuden lisäksi muita oikeudellisia seikkoja, kuten ihmisen oikeus omaan kuvaansa. Ihmisiä esittävien valokuvien käytössä on oleellista huomioida, että kuvissa esiintyvillä henkilöillä on muun muassa oikeus päättää kuvien julkaisemisesta ja oikeus saada taloudellista kompensatiota, mikäli kuvien käytöllä on tehty taloudellista tuottoa. Oikeuksien toteutumiseen liittyy monia seikkoja kuten kuvassa esiintyvän henkilön tunnistettavuuden aste, mistä johtuen on vaikea määrittää, milloin kuvassa esiintyvä henkilö omaa oikeudet kuvaan. Julkaisun tekijän kannalta varmin ja turvallisin tapa välttää kuvaoikeuskiistat on saada kuvissa esiintyvien henkilöiden suostumus kuvien käyttöön. (Valokuva ja yksityisyyden suoja henkilötietolain kannalta 2010.)

Työn produktin kuvitus voidaan jakaa kolmeen osaan, jotka ovat kansikuva, PIM-kuvagalleria sekä yksittäisissä artikkeleissa käytetyt kuviot ja taulukot. Artikkeleissa käytetyt kuviot ja taulukot eivät varsinaisesti liittyneet toimitustyöhön, sillä ne olivat yksittäisten kirjoittajien valitsemia ja tekemiä. Toimitus ei muokannut käytettyjen kuvioiden ja taulukoiden ulkoasuja tai sisältöjä ja luotti kirjoittajien perusteluihin käyttää niitä artikkelien tekstiosuuksien

lomassa. Sen sijaan julkaisun kansikuva ja PIM-osioon liittyvä kuvagalleria olivat toimituksen vastuulla, sillä ammattikuvittajien käyttöön ei riittänyt resursseja.

Produktin kansikuvan ajatus syntyi marraskuussa 2010 pidetyssä toimituksen kokouksessa. Kansikuva päätettiin koostaa viimeisimmän PIM-partnerikonsortion jäsenkoulujen logoista. Perusteena logojen käytölle oli se, että kansikuvalla haluttiin korostaa PIM:ään osallistuvien koulujen panosten merkitystä koko hankkeen kannalta. Lisäksi kuvan tekninen toteutus ei tuottanut toimituksen kuvitustaitoihin nähden suuria haasteita, koska kuva muodostettiin sommittelemalla partnerikoulujen logot valkoiselle pohjalle niin, että ne muodostivat yhden kokonaisuuden. Lopullinen kansikuva liitettiin Laurean asettelumallin kansisivupohjalle, joka oli sävyltään sininen ja loi kansikuvan valkoisen pohjan taustalla kuvaan erottuvuutta. Kuvassa 1 kansi on sellaisena kuin se päättyi julkaisukäsikirjoitukseen.

Kuva 1: Produktin kansi käsikirjoitusvaiheessa

Kansikuvan lisäksi toimitus päätti sisällyttää produktiin PIM-aiheisen kuvagallerian (kuva 2) siitä huolimatta, että ammattikuvittajan käyttöön ei ollut resursseja. Toimitus arvioi valokuvien havainnollistavan PIM-artikkelien tekstiosuuksia sekä elävöittävän sisältöä. Lopullinen kuvagalleria koostettiin yhdelle sivulle, joka sijoitettiin produktin PIM-osion loppuun. Kuvagalleria koostettiin seitsemästä valokuvasta sekä kolmen viimeisen PIM-toteutuksen logoista, jotka kaikki esittävät toteutuksen vuosiluvun lisäksi jotakin Itämeren alueen luonnolle tyypillistä eläintä. Gallerian valokuvat esittivät PIM:n osallistujia opetus- ja opiskelutilanteissa sekä PIM:ään liittyviä paikkoja ja tapahtumia. Kuvien valintaa ohjasi ajatus siitä, että kuvat ikään kuin antaisivat kasvot artikkelien tekstiosuuksille. Kunkin kuvan alle laitettiin lyhyt kuva selventävä kuvateksti, joka auttaa lukijaa liittämään kuvat artikkeleihin. Valokuvat olivat työn toimeksiantajan ja PIM-assistenttien ottamia, joten niiden tekijänoikeudet olivat toimituksella. Lisäksi kuvat valittiin siten, että niissä esiintyvät henkilöt eivät ole tunnistettavissa tai ovat aiemmin antaneet suostumuksensa kuvien käyttöön PIM:n julkaisu-toiminnassa.

The founders at the Meeting Point fair in Bydgoszcz

Locais at the Meeting Point fair in Eckernförde

German punctuality at Meeting Point Alytus

The PIM2007 group in an Eckernförde newspaper

Teambuilding in Jelgava

Intense teaching in Tallinn

The PIM logos 2008-2010

Focused students in Tallinn

Kuva 2: Produktin PIM-kuvagalleria

Yhden artikkelin kirjoittamisen ja kuvituksen toteuttamisen lisäksi päätoimittaja vastasi produktin artikkelien ulkopuolisista tekstiosuuksista, jotka ovat kiitokset, johdanto sekä takakannen teksti. Kiitokset ovat lopullisessa produktissa ensimmäinen tekstiosuus sisällysluettelon jälkeen. Kiitokset pidettiin lyhyinä, ja niissä huomioidaan erityisesti PIM:n partnerikoulut, julkaisun artikkelien kirjoittajat sekä PIM:n perustaja Kristina Henriksson ja hänen panoksensa PIM:n toteuttamiseen sekä produktin toimittamiseen.

Erillisten esipuheen ja johdannon sijasta päätoimittaja päätyi kirjoittamaan pelkän johdannon, joka koostettiin kolmesta kappaleesta. Lopullisessa johdannossa on Hirsjärven ym. (1997, 236 - 238) esittämiä tutkimusraportin johdannon piirteitä: sen päätehtävät ovat herättää lukijan kiinnostus sekä tarjota lukijalle alustavat tiedot käsiteltävästä asiasta ja se etenee yleisestä erityiseen. Johdannon ensimmäisessä kappaleessa käsitellään kulttuurienvälisen kompetenssin merkitystä työelämässä ja koulutuksessa. Toinen kappale esittelee PIM:n opintojaksona, joka on suunniteltu tarjoamaan koulutusta kulttuurienvälisen kompetenssin kehittämiseksi, kun taas kolmannessa kappaleessa esitellään julkaisun tarkoitus sekä sen kaksiosainen rakenne ja eteneminen.

Kirjan takakannen tekstin tarkoitus on herättää lukijassa halu tutustua kirjan sisältöön tarkemmin. Tekstin tulisi antaa tietoa kirjan sisällöstä kuitenkin paljastamatta liikaa yksityiskohtia (Mathers). Produktin takakannen tekstiosuus koostettiin kahdesta kappaleesta, ja siinä on samoja piirteitä kuin johdannossa, vaikka se on huomattavasti johdantoa tiivimpi ja kirjoitettu hieman markkinoivampaan sävyyn. Tekstin ensimmäinen kappale on ikään kuin johdannon kahden ensimmäisen kappaleen tiiviimpi versio, ja toisessa kappaleessa kerrotaan kuinka kyseinen julkaisu tarjoaa ajankohtaista sisältöä sen kohderyhmille.

4.2.4 Viimeistely ja tarkistus

Produktin viimeistely- ja tarkistusvaihe alkoi lokakuussa 2010, kun valtaosa artikkeleista oli vastaanotettu ja toimituksen vastuulla olevat tekstiosiot kirjoitettu. Viimeistely käsitti tekstien kielenhuollon, oikoluvun ja yhdenmukaistamisen viittauskäytäntöjen osalta. Julkaisun tarkistus ja viimeiset korjaukset toteutettiin lähettämällä julkaisu toimituksen ulkopuolisten henkilöiden tarkistettavaksi.

Ennen varsinaista kielenhuollon aloittamista jokaisen artikkelin sisältö käytiin läpi ja muokattiin. Tiettyjen artikkelien kohdalla vaikeaselkoiseen ilmaisuun pyrittiin löytämään vaihtoehtoisia ratkaisuja käyttämällä kiertoilmaisuja (paraphrasing). Kiertoilmaisuja käyttämällä tekstiä voidaan muuttaa paljonkin alkuperäisestä muodostaan ilman, että sen merkitys muuttuu. Kiertoilmaisukeinoja ovat muun muassa sanaston, sanaluokkien ja sanajärjestyksen muuttaminen. (Bailey 2005, 21.) Artikkelien sisällön muokkaus oli

haasteellista, sillä joissakin tapauksissa käytetty kieli oli niin vaikeaselkoista ja virheellistä, että viestin merkitystä jouduttiin arvailemaan. Jokaisen yksittäisen epäselvyyden ratkaiseminen henkilökohtaisesti kirjoittajien kanssa olisi kuitenkin ollut aikataulun kannalta mahdotonta, joten päätoimittaja päätti luottaa omaan arviointikykyynsä ja hyväksyttää artikkelit kirjoittajilla vasta viimeistelyvaiheen jälkeen.

Produktin tekstien kielenhuolto ja oikoluku toteutettiin yksi artikkeli kerrallaan aikavälillä loka-marraskuu 2010. Tälle vaiheelle oli varattu runsaasti aikaa, sillä ainoastaan yhden artikkelin kirjoittajan äidinkieli on englanti, minkä lisäksi kielenhuolto oli pääasiassa suomea äidinkielenään puhuvan päätoimittajan vastuulla. Toisin sanoen tiedettiin, että vaiheeseen liittyi paljon työtä, jonka tekemiseksi oli niukat resurssit. Toimitus päätti toteuttaa kielenhuollon ja oikoluvun mahdollisimman pitkälle ennen julkaisuesityksen tekemistä, vaikka Laurean julkaisutoimikunta käyttäisi käsikirjoituksen joka tapauksessa ammattilaisten toteuttamassa kielitarkistuksessa ennen julkaisemista. Päätös perustui toimituksen näkemykseen siitä, että oikeaoppinen ja ammattimainen kieli nähtiin positiivista julkaisupäätöstä edistävänä tekijänä.

Produktin kielenhuollon apuna käytettiin Robin A. Cormierin (1995) kehittämää menetelmää, jonka tarkoituksena on auttaa kirjoittajia tuottamaan korkea- ja tasalaatuista tekstiä englannin kielellä. Cormierin menetelmä perustuu neljään peräkkäiseen vaiheeseen, jotka tekstin käsittelijät käyvät läpi poistaakseen mahdolliset virheet ja löytääkseen parhaat mahdolliset sanavalinnat, lauserakenteet ja muut kirjoitukseen liittyvät ratkaisut. Cormierin mukaan paras tapa soveltaa menetelmää on käyttää jokaisen vaiheen läpiviemiseen eri henkilöä. Näistä neljästä vaiheesta ensimmäinen on tekstin luominen, joka oli jokaisen yksittäisen artikkelin kirjoittajan vastuulla, eikä näin ollen sisällynyt kielenhuollon toteutukseen. Loput kolme vaihetta ovat alkuperäisiltä nimiltään revising, polishing ja perfecting, jotka päätoimittaja on vapaasti kääntänyt korjaamiseksi, parantelemiseksi ja viimeistelemiseksi.

Korjaamisvaiheessa teksti käydään läpi kiinnittäen huomiota kielioppiin, pilkutukseen ja yhtenäisyyteen. Tärkeitä kieliopillisia huomion kohteita ovat muun muassa sanajärjestys, pronominit, isojen alkukirjainten käyttö ja kirjoituksessa käytettävät persoonamuodot. Yhtenäisyyden takaamiseksi korjausvaiheessa on hyvä luoda tyyliidokumentti, johon voidaan kirjata muun muassa lyhenteiden käyttö ja pilkutukseen liittyvät valinnat, joita sovelletaan kaikkiin tekstiosiin. (Cormier 1995, 41 - 85.) Työn produktin korjausvaihe aloitettiin luomalla tyyliidokumentti ensimmäisten vastaanotettujen artikkelien pohjalta. Tyyliidokumenttia sovellettiin jokaisen artikkelin korjausvaiheessa, ja sitä täydennettiin aina uusia tyyllisiä ratkaisuja tehtäessä.

Parantelemisvaiheella tarkoitetaan tekstin ja kuvioiden oikolukua, eli tietynlaisten virheiden paikallistamista ja korjaamista. Oikoluvussa teksti käydään läpi siten, että huomio kiinnittyy yksityiskohtiin, kuten yksittäisten sanojen oikeinkirjoitukseen. Oikolukijan on syytä käydä paranneltava teksti läpi useaan kertaan, sillä yksi kerta ei usein riitä kaikkien virheiden havaitsemiseen. (Cormier 1995, 91 - 101.) Produktin tekstien parantelemisvaiheessa kiinnitettiin erityishuomiota oikeinkirjoitukseen. Teksteissä päätettiin käyttää amerikanenglantia brittienglannin sijaan. Brittienglannilla kirjoitettujen yksittäisten sanojen paikallistaminen sekä niiden kirjoitusasun muuttaminen olivat oikolukuvaiheen päätteitä. Artikkelien kirjoittajien taustoista johtuen alkuperäisissä teksteissä ilmeni runsaasti amerikan- ja brittienglannin sekakäyttöä.

Viimeistely eli laadunvarmistaminen käsittää korjatun tekstin tarkastelun kokonaisuutena, kuten lukija sen näkee. Viimeistelyvaiheessa paljastuvat virheet voivat olla sekä suuria että pieniä, kuten puuttuva kuvateksti, eri osien välinen muotoiluero tai virheellinen otsikointi. Tämänkaltaiset virheet ilmenevät usein silloin, kun tekstit on laadittu ja korjattu tiukalla aikataululla sekä niihin on tehty paljon viime hetken muutoksia. Laadunvarmistusvaiheessa tulisi ehdottomasti käyttää eri henkilöä kuin korjaamis- ja parantelemisvaiheissa. Henkilön tulisi mieluiten olla sellainen, joka ei ole aiemmin nähnyt käsiteltävää tekstiä. (Cormier 1995, 157 - 159.) Työn produktin viimeistelyvaiheen toteuttamiseen ulkopuolisen henkilön toimesta ei ollut resursseja. Viimeistelyvaiheen tarkistukset suoritti pääasiassa toimeksiantaja Henriksson, joka oli ollut tekstien kanssa tekemisissä huomattavasti päätoimittajaa vähemmän.

Artikkelit lähetettiin kirjoittajien tarkastettavaksi, kun kielenhuolto oli suoritettu. Kirjoittajien kanssa käytyjen sähköpostikeskustelujen perusteella artikkeleihin tehtiin vielä viimeisiä korjauksia, joilla pyrittiin sekä toimitusta että kirjoittavia tyydyttävään lopputulokseen. Pääsääntöisesti korjauksia tehtiin vähän, sillä kirjoittajat olivat odotettua tyytyväisempiä toimituksen muokkaus- ja kielenhuoltotyöhön. Korjausten tekeminen tarjosi myös hyvän tilaisuuden käydä artikkelit läpi viimeisen kerran ennen julkaisuesityksen tekemistä.

4.2.5 Julkaisuesitys ja -päätös

Julkaisuesitys Laurean julkaisutoimikunnalle tehtiin, kun artikkelien tarkistus ja liittäminen Laurean asettelumalliin oli saatu päätökseen. Julkaisuesitys koostui julkaisukäsikirjoituksesta, joka oli Laurean asettelumalliin toteutettu, valmis julkaisu sekä saateviestistä, jossa esiteltiin julkaisun alkuperäisen tiedonannon jälkeiset muutokset sisällössä. Julkaisuesitys tehtiin 7.12.2010, joten produkti valmistui aikataulussa.

Päätös produktin julkaisemisesta Laurean B-julkaisusarjassa annettiin keskiviikkona 9.3.2011. Julkaisupäätöksen yhteydessä Laurean julkaisusihteeri esitti toiveen kansikuvan muuttamisesta. Uudeksi kansikuvaksi valittiin kolmen tanskalaisen PIM2010-opiskelijan suunnittelema kuva (kuva 3) . Kuvaa oli aiemmin käytetty PIM2010-toteutuksen yhteydessä järjestettyjen kulttuurimessujen markkinointijulisteen pohjana. Alkuperäinen kansikuva eli PIM-partnerikoulujen logoista koostettu kollaasi päätettiin sijoittaa produktin sisäsivulle. Muita julkaisun sisältöä koskevia muutoksia ei esitetty julkaisupäätöksen yhteydessä. Produktin tarkka julkaisuajankohta sekä painetun version painoskoko selviävät kevään 2011 aikana.

Kuva 3: Produktin lopullinen kansikuva

5 Pohdinta

Tässä luvussa pohditaan ja arvioidaan työn onnistumista sekä produktin toteutuksen että opinnäytetyöprosessin näkökulmista. Luvussa arvioidaan ensin produktin onnistumista sille asetettujen tavoitteiden saavuttamisen perusteella. Toimeksiantajalta ja yhteistyötahoilta kerätty palaute produktista ja sen toteutuksesta on myös huomioitu arvioinnissa, jotta se ei perustuisi vain tekijän subjektiiviseen näkemykseen. Luvussa huomioidaan myös toteutukseen liittyneet haasteet sekä niiden vaikutukset arvioinnin realistisuuden ja pohdinnan kriittisyyden takaamiseksi. Opinnäytetyöprosessin pohdinnassa keskitytään työn teoreettiseen viitekehykseen sekä tekijän ammatilliseen kasvuun.

5.1 Produktin tavoitteiden saavuttaminen

Produktin toteutuksessa huomioitiin toimeksiantajan asettamat tavoitteet ja esittämät toiveet. Työssä toimitettiin englanninkielinen, PIM-opintojaksohankkeen historiaa ja tuloksia käsittelevä kirja, joka julkaistaan Laurean B-julkaisusarjassa kevään 2011 aikana. Kirjan sisältö koostettiin PIM-partnerikonsortioon kuuluvien tai siihen läheisesti liittyvien kirjoittajien artikkeleista. Artikkelit käsittelevät PIM:n lisäksi kulttuurienvälistä johtamista Itämeren alueella koulutuksen ja työelämän näkökulmista. Lopullinen kirjoittajajoukko muodostui 14:sta kirjoittajasta Suomesta, Saksasta, Puolasta, Yhdysvalloista ja Meksikosta.

Edellä esitetystä kuvauksesta käy ilmi, että produktin toteutuksessa saavutettiin toimeksiantajan asettamat tavoitteet julkaisuajankohtaa lukuun ottamatta. Osa tavoitteista voidaan katsoa saavutetuiksi siksi, että niiden saavuttamista ei mitattu tarkoilla määrällisillä arvoilla. Tarkkojen lukujen sijaan tavoitteissa käytettiin ilmaisuja ”artikkelikokoelma” ja ”monikansallinen kirjoittajajoukko”, joiden riittävää saavuttamista voitiin mitata pääasiassa toimeksiantajan tyytyväisyydellä. Toimeksiantajan palautteesta (ks. Liite 3) käy ilmi, että produktin laatu täytti toimeksiannon vaatimukset ja ylitti toimeksiantajan odotukset sekä sisällön että ulkoasun osalta. Myös artikkelien kirjoittajat ilmaisivat antamassaan sähköpostipalautteessa olevansa positiivisesti yllättyneitä produktin laadusta.

Tiettyjen produktin vaikutukseen liittyvien tavoitteiden saavuttamista on vaikea arvioida, sillä niiden toteutuminen tapahtuu pitkällä aikavälillä. Näitä tavoitteita ovat muun muassa produktin vaikutus sen suuriin kohderyhmiin sekä PIM:ään liittyvät, eurooppalaisen korkeakoulutuksen kehitystä koskevat tavoitteet. PIM:n ja tämän opinnäytetyön resurssit huomioon ottaen edellä mainittujen tavoitteiden saavuttamisen arviointi työn kirjoitushetkellä ei ole realistista eikä tarkoituksenmukaista. Työn tekijän arvion mukaan produktin mahdollisuudet saavuttaa edellä mainittuja tavoitteita kuitenkin kasvoivat merkittävästi, kun se hyväksyttiin Laurean julkaisusarjaan. Merkittävän julkaisijan sarjaan

kuuluminen lisää produktin uskottavuutta ja tarjoaa resursseja produktin levittämiseen ja markkinointiin.

5.2 Toteutuksen haasteet

Tavoiteaikataulusta viivästynyt produktin julkaisuajankohta johtui osittain julkaisijan aikataulun puutteellisesta huomioimisesta toimitustyössä - produkti valmistui joulukuuhun 2010 mennessä, mutta julkaisuesityksen käsittely ja päätöksen tekeminen Laurean julkaisutoimikunnassa kesti kolme kuukautta, ja julkaisupäätös saatiin vasta 9.3.2011. Jotta produkti olisi voitu julkaista joulukuussa 2010, olisi julkaisuesitys pitänyt tehdä jo marraskuun 2010 alkuun mennessä, mikä oli mahdotonta julkaisuprosessin aikana ilmenneistä haasteista johtuen. Produktin valmistumisen myöhästymiseen johtaneet haasteet liittyivät pääasiassa pitkäkestoiseen aineiston hankintavaiheeseen.

Produktin jäsenyys muuttui julkaisuprosessin aikana radikaalisti, sillä odotettua suurempi osa ensimmäisessä suunnitelmassa esitetyistä artikkelien kirjoittajista päätti olla osallistumatta kirjoitustyöhön. Tähän vaikuttivat muun muassa kirjoittajien henkilökohtaiset kiireet ja kirjoituspalkkioiden puute, jotka ovat toimitettujen kirjojen tapauksissa yleisiä syitä alhaiseen kirjoitusmotivaatioon. Myös kirjoittajien ja toimituksen välisen, maantieteellisistä seikoista johtuneen sosiaalisen kanssakäymisen puute saattoi vaikuttaa kirjoittajien osallistumisinnokuteen. Tanskasen mukaan (2009, 50) artikkelien kirjoittajat kokevat julkaisun tekemiseen liittyvän vuorovaikutuksen ja yhteiset tapaamiset merkittäväksi osaksi työpanoksestaan saamaansa palkkiota. Produktin toteutuksessa kirjoituskutsujen laadulla ja ajoituksella ei todennäköisesti ollut merkittävää negatiivista vaikutusta alhaiseen kirjoitusmotivaatioon, sillä kutsut laadittiin huolellisesti ja aiempaan tietoon perustuen. Lisäksi kutsuihin myönteisesti vastanneet kirjoittajat ilmaisivat kutsuista seuranneissa keskusteluissa pitäneensä kutsuja selkeinä ja motivoivina.

Vaikka produktin jäsenyys jouduttiin muuttamaan alkuperäisestä suunnitelmasta poikenneen aineiston hankintavaiheen vuoksi, voidaan muutosta pitää onnistumisena. Muutettu jäsenyys oli huomattavasti alkuperäistä realistisemmin toteutettavissa, sillä sen sisältämille artikkeliaiheille oli mahdollista löytää motivoituneet ja kykenevät kirjoittajat PIM-partnerikonsortiota. Lisäksi muutettu jäsenyys asetti pääpainon PIM-aiheiselle sisällölle. PIM-aiheisen sisällön painottaminen oli toimituksen näkemyksen mukaan muodostunut produktin tärkeimmäksi aihealueeksi julkaisuprosessin edetessä. Produktin lopulliset artikkeliaiheet muodostavat tasapainoisen kokonaisuuden, jossa muut artikkelit tukevat PIM-artikkelien sisältöä.

Resurssit produktin toteuttamiseksi olivat koko julkaisuprosessin ajan vähäiset, mikä tuotti haasteita sekä vaikutti produktin laatuun ja todennäköisesti myös toteutusaikatauluun. Julkaisun toteuttamiseksi ei ollut käytettävissä riittävästi taloudellisia resursseja, jotta kirjoittajille olisi voitu maksaa palkkioita, mikä ilmeni muun muassa myöhässä palautettuina artikkeleina. Palkkioiden avulla kirjoittajilta olisi voitu edellyttää tarkempaa aikataulun noudattamista, jolloin osa artikkeleista olisi saatu käisteltäväksi aikaisemmin. Taloudellisten resurssien puute aiheutti myös sen, ettei produktin toteuttamisessa voitu käyttää ammattilaisapua kielenhuollossa ja kuvituksessa.

Toimituksen muiden jäsenten kiireiden johdosta valtaosa produktin toteutuksesta jäi päätoimittajana toimineen opinnäytetyön tekijän vastuulle. Tekijän aiempi kokemattomuus päätoimittajan tehtävissä edellytti julkaisuprosessin jokaisen vaiheen ja osa-alueen tarkkaa tutkimista ja opiskelua ennen toteuttamista, minkä vuoksi tiettyjen vaiheiden läpiviemiseen kului enemmän aikaa kuin tyypillisessä, ammattilaisten toimesta toteutetussa julkaisuprosessissa. Toisaalta aiemman kokemuksen ja ammattilaisten tarjoaman avun puute johtivat erityiseen huolellisuuteen työskentelyssä sekä tehtyjen ratkaisujen tarkkaan perusteluun, sillä harrastelijamaista huolimattomuutta pyrittiin välttämään hyvin tietoisesti. Vähäisten resurssien aiheuttamista haasteista huolimatta produktin toteutuksessa onnistuttiin tavoitteiden mukaisesti, sillä sekä opinnäytetyön tekijä että toimeksiantaja ovat tyytyväisiä lopputulokseen ja produkti hyväksyttiin Laurean julkaisusarjaan.

5.3 Viitekehyksen ja tietoperustan luotettavuus ja soveltuvuus työhön

Opinnäytetyössä tehtiin kirjallisuuskatsaus, johon työn teoreettinen viitekehys ja tietoperusta pohjautuvat. Teoreettisen viitekehyksen päätarkoitus on esittää perusselvitys työn aiheeseen liittyvästä käsitteistöstä. Kirjallisuuskatsauksen lisäksi työn tietoperustaan kerättiin aineistoa konsultaationa FL Riku Hämäläistä haastatteleamalla. Kirjallisuuskatsaus ja konsultaatio tuottivat runsaasti aineistoa, joka auttoi tekijää tekemään perusteltuja ja aiempaan tietoon pohjautuvia ratkaisuja produktin toteutuksessa.

Kirjallisuuskatsauksen lähdeaineistoksi valittiin pääasiassa nimekkäiden kustantajien julkaisemia painettuja kirjoja luotettavuuden takaamiseksi. Painetun lähdeaineiston lisäksi kirjallisuuskatsauksessa käytettiin kahden merkittävän suomalaisen ammattikorkeakoulun verkkojulkaisuja ja yhden kansainvälisen julkaisutoimintaan erikoistuneen liiketoimintayrityksen julkaisemaa verkkoartikkelia. Lakitekstejä ja yhtä kielenhuollon opasta lukuun ottamatta kirjallisuuskatsauksen lähdeaineisto on 2000-luvulla julkaistua ja käsittelee julkaisutoimintaa nykymaailman vaikutukset huomioiden. Lähdeaineisto on myös tekijän arviointikyvyn mukaan kirjoitettu vankkaan kokemukseen, ammattitaitoon ja aiempaan tietoon perustuen.

Työn kannalta oleellista tietoa sisältävien lähdeteosten löytäminen osoittautui tiedonhaun alkuvaiheessa haastavaksi, sillä julkaisuprosessi toimittajan näkökulmasta ei ole kirjallisuudessa laajasti käsitelty aihe. Lisäksi aiheesta olemassa olevien teosten saatavuus on Suomessa alhainen. Suuri osa suomenkielisistä julkaisun toimittamisen ja kustantamisen ohjekirjoista keskittyy selkeästi toimitustyön visuaalisiin ja teknisiin näkökulmiin. Englanninkielisen lähdemateriaalin hyödyntäminen toi kirjallisuuskatsaukseen huomattavasti lisää laajuutta ja näkemyksiä. Toisaalta saatavilla olevan kirjallisuusaineiston vähäisyys helpotti lähdeteosten valintaa, sillä alan kirjallisuudessa ei ilmene ylitarjontaa, ja luotettava sekä sopiva aineisto tuntui vaivattomalta erottaa muun aineiston joukosta.

Työn tietoperustaan päätettiin kerätä aineistoa konsultaationa siksi, että työn toimeksiantajan kontaktit tarjosivat mahdollisuuden haastatella julkaisuja toimittanutta Riku Hämäläistä ja hyödyntää hänen asiantuntemustaan produktin toteutuksessa. Konsultaatio päätettiin toteuttaa teemahaastatteluna, sillä työn toimeksiantajan ja tekijän yhdistetty asiantuntemus ei riittänyt tarkkojen kysymysten asetteluun. Lisäksi konsultaation yksi tärkeä tavoite oli saada sellaista julkaisun tekemiseen liittyvää tietoa, joka perustuu käytännön kokemukseen, eikä niinkään teoriasta johdettuihin kysymyksiin. Strukturoituun haastatteluun verrattuna teemahaastattelu mahdollisti vapaamman haastattelun etenemisen. Aiheiden teemoittelu auttoi rajaamaan haastattelun siten, että sen sisältö säilyi työn kannalta oleellisena eikä sen toteuttaminen vaatinut kohtuuttomasti aikaa. Teemahaastattelu oli kirjoittajan näkemyksen mukaan sopiva valinta konsultaation toteuttamismenetelmäksi, sillä se tarjosi hyödyllistä tietoa koko julkaisuprosessin tueksi sekä auttoi erityisesti produktin disposition suunnittelussa ja muodostamisessa.

Työn viitekehyksen alussa esitetään julkaisun määritelmä, joka tarkennetaan työn kannalta oleellisimpaan julkaisutyyppiin eli toimitettuun kirjaan. Tekijän näkemyksen mukaan kyseisen määritelmäosan sisällyttäminen työn teoreettiseen viitekehykseen on perusteltavissa sillä, että se auttaa lukijaa hahmottamaan työn produktin tyyppin ja siihen liittyvän käsitteistön.

Ammattikorkeakoulujen julkaisutoimintaan tutustuminen auttoi tekijää sisäistämään produktin tarkoituksen ja ymmärtämään produktin osana isompaa kokonaisuutta. Kasvaneen ymmärryksen myötä tekijä pystyi paremmin tutkimaan muita ammattikorkeakoulujulkaisuja ja arvioimaan, miten niissä pyritään välittämään viestejä ja tavoittamaan kohderyhmiä. Lisäksi Laurea-ammattikorkeakoulun julkaisusarjan ja siinä julkaistujen teosten tuntemus auttoi toteuttamaan produktin niin, että se sopisi sarjaan tyyllisesti ja sisällöllisesti.

Julkaisuprosessia käsittelevä aineisto muodosti produktin toteuttamisen ja työn raportoinnin kannalta tärkeimmän tietoperustan. Julkaisuprosessin ymmärtäminen oli työn toteutuksen

kannalta välttämätöntä, sillä prosessi koostuu monista vaiheista ja vastuista, jotka julkaisun kokonaisuudesta vastaavan toimittajan tulee hallita. Myös julkaisuprosessiin liittyvät lailliset seikat huomioitiin tietoperustassa ja produktin toteutuksessa. Sisältö on pyritty koostamaan siten, että se ei loukkaa kenenkään tekijänoikeuksia tai oikeuksia omaan kuvaansa. Lisäksi tietoperustan koostaminen teki selkoa julkaisuprosessiin liittyviin riskeihin ja haasteisiin ja antoi työn tekijälle uusia valmiuksia varautua ja reagoida niihin.

5.4 Tekijän ammatillinen kasvu

Tekijän ammatillinen kasvu on tärkeä osa toiminnallista opinnäytetyötä. Hyvällä opinnäytetyöaiheella on suuri merkitys siihen, miten opinnäytetyöprosessi tukee tekijän koulutusalan opetussisältöä ja tarjoaa tekijälle mahdollisuuksia syventää tietojaan ja taitojaan jossakin tätä kiinnostavassa aiheessa. (Vilka & Airaksinen 2003, 16.) Tässä opinnäytetyössä tekijän ammatilliseen kasvuun liittyvät tavoitteet asetettiin sekä tekijän koulutusala että henkilökohtaiset kiinnostuksen kohteet huomioiden. Näitä tavoitteita olivat muun muassa kansainvälisen projektinhallinnan sekä kansainvälisen viestintäosaamisen kehittäminen erityisesti julkaisujen sisällön tuottamisen näkökulmasta. Kielitaidon kehittyminen oli myös tekijälle tärkeä tavoite - produktin toteuttaminen edellytti erinomaista englannin kielen taitoa, kun taas opinnäytetyöprosessin raportoinnissa tuli osoittaa riittävä suomen kielen hallinta erityisesti tutkimusvestinnän näkökulmasta.

Kansainvälisen projektinhallinnan näkökulmasta opinnäytetyön toteuttaminen tarjosi tekijälle uudenlaista työkokemusta ja valmiuksia. Produktin toteutuksen suunnittelu ja realistinen aikataulutus edellyttivät monenlaisten kansainväliselle toiminnalle ominaisten tekijöiden ja riskien huomioimista. Lisäksi produktin päätoimittajana toimiminen toi työhön esimiesnäkökulman. Suuri vastuu kokonaisuudesta sekä maantieteellisesti hajanaisen, vapaaehtoisista koostuvan kirjoittajajoukon tiedottaminen, ohjaaminen ja motivoiminen haastoivat tekijän esimiestaidot ainutlaatuisella tavalla. Tekijä koki negatiivisten asioiden käsittelyn erityisen opettavaiseksi. Esimerkiksi aikatauluista myöhästymisistä keskusteleminen ja työskentelyn jouduttaminen ketään loukkaamatta edellyttivät hienovaraisuutta ja herkkyyttä viestinnässä.

Produktin toteuttaminen edellytti julkaisuprosessin ja siihen kuuluvan ammattikäsitteistön hallintaa. Prosessin ja siihen liittyvän käsitteistön tutkiminen produktin toteutuksen aikana antoivat tekijälle monipuoliset valmiudet julkaisujen tuottamiseen sekä sisällön että toimitustyön näkökulmista. Julkaisujen tuottamiseen liittyvästä osaamisesta on hyötyä tekijän koulutusallalla ja työelämässä, sillä osaamista voidaan hyödyntää monipuolisesti esimerkiksi markkinointimateriaalin ja verkkosivujen tuottamisessa, työskentelyn tulosten raportoinnissa ja julkaisemisessa sekä muissa yritysviestinnän tehtävissä.

Tekijän englannin kielen taito kehittyi merkittävästi produktin toteuksen aikana. Aktiivinen englanninkielinen viestintä artikkelien kirjoittajien kanssa kartutti kielitaitoa erityisesti yritysenglannin osalta. Julkaisuprosessin alkuvaiheessa yksinkertaisen englanninkielisen sähköpostiviestin laatiminen saattoi kestää tekijältä kymmeniä minutteja, sillä sopivat ilmaisut ja sanavalinnat vaativat runsaasti pohdintaa sekä sanakirjoihin ja kielenkäytön oppaisiin tukeutumista. Julkaisuprosessin loppua kohden tekijän sana- ja ilmaisuvarasto oli kasvanut merkittävästi, mikä näkyi positiivisesti englanninkielisen viestinnän tehokkuudessa ja laadussa.

Myös produktin sisällön tuottamisella ja kielenhuollon suorittamisella oli poistiivisia vaikutuksia tekijän kielitaitoon. Monet aiemmin epävarmuutta herättäneet kirjalliseen ilmaisuun liittyvät yksityiskohtaiset tyyliseikat tulivat tekijälle tutuiksi kielenhuollon yhteydessä. Lisäksi kirjoittajan ymmärrys erilaisten kirjoitustyylien hyviin käytäntöihin liittyen kasvoi, sillä produktin artikkelit edustavat erilaisia tyylejä aina tieteellisestä artikkelista tarinankerrontaan. Toimeksiantajan mukaan tekijän englannin kielen taito kehittyi julkaisuprosessin aikana ja vastaa tällä hetkellä Eurooppalaisen taitotasosteikon C2-tasoa. C2 -tason kielitaito tarkoittaa sujuvaa ja täsmällistä kielen käyttöä ja ymmärrystä vaativissa tilanteissa (Eurooppalainen viitekehys ja taitotasot 2006).

Produktin toteuttamisen lisäksi myös opinnäytetyöprosessi edisti tekijän ammatillista kasvua. Työn raportointi suomen kielellä oli tekijän kielellisen ja viestinnällisen osaamisen kannalta hyvä ratkaisu, sillä se mahdollisti myös suomenkielisen ilmaisun kehittymisen opinnäytetyöprosessin aikana. Lisäksi tekijän tiedonhakutaidot kehittyivät opinnäytetyöhön liittyvän ohjauksen ja työhön liittyvän korkean tiedontarpeen ansiosta. Muun muassa työn aiheeseen liittyvän asiasanaston kehittynyt tuntemus ja erilaisten sähköisten tiedonhakukoneiden aktiivinen käyttö auttoivat tekijää löytämään työskentelyn kannalta oleellista tietoa aiempaa tehokkaammin.

Kokonaisuudessaan opinnäytetyöprosessi kesti 18 kuukautta, ja sen työmäärä oli erittäin suuri yhdelle henkilölle. Tekijän arvion mukaan työn toteuttaminen oli kuitenkin kaiken siihen liittyvän vaivan arvoista, sillä tekijän ammatilliseen kasvuun liittyvät tavoitteet saavutettiin ja monelta osin myös ylitettiin. Ammatillisen kasvun lisäksi työn toteuttaminen tarjosi tekijälle lukuisia kansainvälisiä verkostoitumismahdollisuuksia ja uusia työelämäkontakteja, mutta myös arvokkaita ystävyysuhteita. Työn tekeminen tuntui palkitsevalta, sillä työssä tuotettiin sen kohderyhmien ja Laurea-ammattikorkeakoulun toiminnan kannalta merkittävä produkti.

Lähteet

Bailey, S. 2003. *Academic Writing: A Practical Guide for Students*. Oxon: Routledge Falmer

Canter, D. & Fairbairn, G. 2006. *Becoming an Author. Advice for Academics and other Professionals*. Berkshire: McGraw-Hill Education

Cormier, R. 1995. *Error-Free Writing. A Lifetime Guide to Flawless Business Writing*. Edgewood Cliffs, New Jersey: Prentice Hall

Fog, K., Budtz, C. & Yakaboylu, B. 2005. *Storytelling. Branding in Practice*. Berlin Heidelberg: Springer

Germano, W. 2009. *Getting It Published: A Guide for Scholars and Anyone Else Serious About Serious Books*. 2. painos. Chicago: University of Chicago Press

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 1997. *Tutki ja kirjoita*. Helsinki: Kustannusosakeyhtiö tammi

Juholin, E. 2009. *Communicare - Viestintä teoriasta käytäntöön*. Helsinki: Infor.

Jääskeläinen, P. 2005. Toiminnallisen opinnäytetyön tekstilajipiirteitä. Teoksessa Vanhanen-Nuutinen, L. & Lambert, P. (toim.) *Hankkeesta julkaisuksi. Kirjoittaminen ammattikorkeakoulun ja työelämän kehityshankkeissa*. Helsinki: Edita, 62 - 80

Niinikangas, V. & Laukkanen, M. 2001. *Ajatukset käyttöön - Julkaisijan käsikirja*. Turku: Enostone

Pesonen, E. 2007. *Julkaisijan käsikirja*. Jyväskylä: WSOYpro

Rantanen, T. & Toikko, T. 2005. Miten raportoida tutkimuksellista kehityshanketta? Teoksessa Vanhanen-Nuutinen, L. & Lambert, P. (toim.) *Hankkeesta julkaisuksi. Kirjoittaminen ammattikorkeakoulun ja työelämän kehityshankkeissa*. Helsinki: Edita, 97 - 111

Vilka, H. & Airaksinen, T. 2003. *Toiminnallinen opinnäytetyö*. Helsinki: Tammi

Sähköiset lähteet

Ammattikorkeakoululaki 351/2003. Suomen säädöskokoelma. Viitattu 20.12.2010.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/kokoelma/2003/20030060.pdf>

Elinikäisen oppimisen ohjelma. 2011. CIMOn verkkosivut. Viitattu 16.1.2011

http://cimo.fi/ohjelmat/elinikaosen_oppimisen_ohjelma

Eurooppalainen viitekehys ja taitotasot. 2006. Helsingin yliopiston kielikeskuksen verkkosivut.

Viitattu 10.2.2011. <http://www.helsinki.fi/kksc/opetus/taitotasot.html>

Julkaisut. 2008. Laurea-ammattikorkeakoulun verkkosivut. Viitattu 15.12.2010.

http://www.laurea.fi/internet/fi/02_tk_ja_palvelut/01_ryhma1/07_Julkaisut/index.jsp

Mathers, S. Back Cover Copy is the Welcome Mat to the Front Door of Your Book. Llumina

Press -verkkoartikkeli. Viitattu 16.12.2010. http://www.llumina.com/back_cover_copy.htm

Saarinen, J. 2009. Tekstistä julkaisuksi .Turun ammattikorkeakoulun kirjoittajan opas. Versio

3.1. Turku: Turun ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehityskeskus.

http://julkaisut.turkuamk.fi/tekstista_julkaisuksi.pdf

Tanskanen, I. 2009. Asiantuntijuutta artikkeleissa. Teoksessa Saarinen, J. (toim.) Tekstistä

julkaisuksi. Turun ammattikorkeakoulun kirjoittajan opas. Versio 3.1. Turku: Turun

ammattikorkeakoulun tutkimus- ja kehityskeskus, 49-53

Tekijänoikeuslaki 404/1961. Viitattu 4.1.2011.

<http://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1961/19610404>

Optima yrityksille. Discendum-verkkosivut. Viitattu 22.12.2010.

<http://discendum.com/palvelut/yrityksille.html>

Valokuva ja yksityisyyden suoja henkilötietolain kannalta. 2010. Helsinki:

Tietosuojavaltuutetun toimisto. Viitattu 29.11.2010.

http://www.tietosuoja.fi/uploads/qw2kuu7_1.pdf

Julkaisemattomat lähteet

Henriksson, K. 2009. PIM2010 -rahoitushakemus EU:lle. Viitattu 20.12.2010.

Hämäläinen, R. 2009. Asiantuntijahaastattelu. Helsingin yliopisto. Helsinki.

Kuvat ja kuvat

Kuvio 1: Produktin julkaisuprosessin vaiheet	18
Kuva 1: Produktin kansi käsikirjoitusvaiheessa	28
Kuva 2: Produktin PIM-kuvagalleria	29
Kuva 3: Produktin lopullinen kansikuva	33

Konsultaation haastatteluteemat
Haastateltava: FL Riku Hämäläinen
Haastattelija: Jaakko Kähäri
Aika ja paikka: 21.10.2009 Helsinki

1. Haastattelun avaus: julkaisuidean ja lähtökohtien esittely Hämäläiselle
 - Sisältöä koskevat suunnitelmat
 - Artikkeleihin perustuva sisältö -> tietyt partnerit lupautuneet kirjoittamaan artikkeleja
 - Julkaisun teema

2. Sisällön suunnittelu ja rajaus
 - Keinoja artikkelikokoelman sisällön suunnitteluun ja ideoiden konkretisointiin
 - Sisällön rajaus

3. Aineiston hankinta
 - Artikkelien kirjoittajien saaminen mukaan julkaisun tekemiseen
 - Yhteydenpito kirjoittajiin
 - Aineiston hankinnan haasteet ja niiden vaikutus toimitustyöhön
 - Aikataulutus

4. Julkaisuesityksen tekeminen
 - Hyvän julkaisuesityksen sisältö
 - Jäsentelyn valmiusaste esitysvaiheessa
 - Kokemuksia eri julkaisijoiden vaatimuksista

Dear Ms. Thege

I am Jaakko Kähäri, a Service Management student and a PIM 2010 team member from Laurea University of Applied Sciences. I'm sending you this e-mail to inquire about your willingness to contribute to a PIM-related publication.

As you have probably heard, a PIM publication project has been started here at Laurea UAS last fall. At the moment the project team consists of me and Kristina Henriksson, Senior Lecturer and PIM coordinator at Laurea. The idea of the project is to celebrate the five-year history of PIM by producing a publication that deals with intercultural management in education, working life and the future. Our aim is to compile the publication of diverse guest articles, mainly written by members of the PIM partner consortium. As the subject of the publication is intercultural management, we find it very important to feature an international writing team to give a wide variety of insights and to add to the international credibility of the publication.

Attached you can find the preliminary structure for the publication. It will probably change somewhat as we progress with the planning and come up with new ideas for the content, but the main idea and the current specific article topics will most likely remain the same. So far Kristina and Bernd Waldeck have agreed to write an article on coordinating the PIM study programs, and Richard Gesteland has promised to write a working life case article. Otherwise we are still looking for writers for the remaining articles.

We have made some preliminary plans about the articles and the people who have the expertise to write about the specific subjects. Based on that, we kindly request you to write an article on "Intercultural Conflict Management" for the publication, as that is the topic of your lectures at PIM and we think that you have sufficient expertise and knowledge in the subject. The preferred article length is 5-7 pages and the language is English. The deadline for the article is on 20th June 2010. We will take care of the layout so that is something you do not need to worry about.

Unfortunately we cannot offer any monetary compensation for our guest writers as we have no budget for this project. We are hoping that the important subject and the sense of partnership will be enough to motivate our partners to contribute to this ambitious project. And of course, the names of the guest writers will be included in the publication so that credit can be given where credit is due.

Would you be so kind as to let us know about your opinion on this publication project and your willingness to contribute to it?

Looking forward to hearing from you.

Yours faithfully,

Jaakko Kähäri
Laurea University of Applied Sciences,
Laurea SIDLabs international, research assistant
PIM 2010 & PIM Publication Teams

Toimeksiantajan palaute
PIM-konsortio
Kristina Henriksson
Project Manager
kristina.henriksson@laurea.fi
Laurea Leppävaara

PIM-JULKAISU 2010-2011
TOIMITTANUT JAAKKO KÄHÄRI, OPISKELIJA

Toimeksiannon onnistuminen: Miten lopputulos vastasi toimeksiantajan odotuksia? Onko se ammatillisesti kiinnostava ja merkittävä kohderyhmälle?

Toimeksiantajana olen erittäin tyytyväinen lopputuloksesta. Julkaisu ylitti odotukseni koosteena viisivuotisesta projektistamme. Julkaisu kattaa monipuolisesti eri toimijoiden perspektiivejä projektiin ja se tuo hyvin esille projektin monipuolisen hyödyn kansainvälisen verkostomme eri jäsenkorkeakouluille ja heidän yhteisöilleen. Julkaisun sisältö on merkittävä ammatillisesti, sillä se tuo esille monipuolisen toiminnan merkityksen eri tasoilla projektistamme.

Julkaisun laatu: Tekstien sisältö, kieliasu, ulkoasu kuten kuvitus

Julkaisu on laadukas. Opiskelija Kähäri on kiitettävällä tavalla editoinut ja oikolukenuk tekstiä ja toimittanut loistavasti artikkelit julkaisua varten. Hänen äidinkielen ja englannin kielen kielitaitonsa ovat erinomaisia ja hänen työskentelynsä julkaisun parissa todentaa kielen haastavimpienkin nyanssien hallinnan. Tekstien sisältö tuo julkaisuun eri tasoilla projektin merkittävyyden. Julkaisu noudattaa Laurean julkaisujen ulkoasua ja kuvitus tuo lisäarvoa sisältöön.

Tekijän toiminta: Suunnittelu, viestintä yhteistyöryhmien ja toimeksiantajan kanssa, toteutuksessa ilmenneiden haasteiden ja ongelmien ratkaiseminen

Opiskelija Kähäri on julkaisuprojektin koko elinkaaren aikana toiminut kiitettävällä ammatillisella työotteella. Hän on systemaattisesti kehittänyt julkaisuprojektin aikana tulevaa julkaisua suunnitelmasta alkaen. Hän on vastuullisesti hoitanut viestinnän yhteistyöryhmien jäsenten ja toimeksiantajan kanssa, pystynyt ratkaisemaan erilaiset ongelmat ja haasteet kun sellaisia on ilmennyt ja edistänyt julkaisun valmistumista aikataulussa merkittävällä tavalla.

Tekijän ammatillinen kasvu: Miten tekijän ammatillinen kasvu työn toteutuksen aikana näkyi toimeksiantajalle? Kehittyivätkö jotkin ammattiosaamisen osa-alueet selvästi?

Opiskelija Kähäri on kehittynyt ammatillisesti julkaisuprojektin aikana. Alkuvaiheen luomistyöstä lähtien hän on systemaattisesti hankkinut tietoa ja taitoa julkaisujen toimittamisesta, menetelmistä, artikkeleiden kirjoittamisesta sekä hoitanut kansainvälistä viestintää yhteistyöorganisaatioiden ja artikkelin kirjoittajien kanssa kiitettävällä ja julkaisutyötä edistävällä tavalla. Hänen tiedonhankkimisen taidot kehittyivät projektin aikana. Lisäksi hän on oppinut toimittamaan julkaisuja ja editoimaan artikkeleita. Hänen englannin kielitaitonsa on kehittynyt edelleen ja vastaa C2 tasoa.

Espoossa 10. Helmikuuta 2011
Kristina Henriksson